

PLAN RAZVOJA OPĆINE SABORSKO ZA RAZDOBLJE 2021.-2027. GODINE

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
1.1. Politika regionalnog razvoja, EU fondovi i priprema Općine za programsko razdoblje Europske unije.....	6
1.1.1. Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine.....	6
1.1.2. EUROPA 2020 i programsko razdoblje 2014.-2020.....	7
1.1.3. Programsko razdoblje 2021.-2027.....	8
2. ANALIZA STANJA	10
2.1. Smještaj, klima, prirodni resursi	10
2.1.1 Položaj i osnovne prostorne karakteristike Općine	10
2.1.2. Klimatska obilježja	12
2.1.3. Prirodne značajke područja.....	12
2.2. Stanovništvo	13
2.2.1. Prirodni prirast stanovništva Općine Saborsko.....	15
2.2.2. Migracijska obilježja stanovništva	16
2.2.4. Dobna i spolna struktura stanovništva.....	17
2.3. Infrastruktura Općine.....	18
2.3.1. Prometna infrastruktura	18
Cestovni promet	18
Željeznički promet.....	19
2.3.2. Energetski sustav.....	19
2.3.3. Telekomunikacije	20
2.3.4. Vodoopskrba i odvodnja.....	21
Vodoopskrba	21
Odvodnja otpadnih i oborinskih voda	22
2.3.5. Gospodarenje otpadom	22
2.4. Kulturno-povijesna baština.....	23
2.4.1. Kulturna dobra i znamenitosti.....	23
2.5. Gospodarstvo.....	26
2.5.1. Gospodarske značajke područja Općine Saborsko	26
Ekonomski razvoj i socijalno gospodarska struktura	27
Obrtništvo	29
Tržište rada.....	30
2.5.2. Turizam.....	34

Turističke atrakcije	34
Smještajni kapaciteti	37
Posjećenost	38
2.5.3. Poljoprivreda.....	39
Stočarstvo	40
2.5.3. Šumarstvo	41
2.6. Društvene djelatnosti.....	42
2.6.1. Odgoj i obrazovanje	42
2.6.2. Zdravstvo i socijalna skrb.....	43
2.6.3. Civilno društvo	44
3. SWOT ANALIZA	45
3.1. SWOT- Položaj, resursi i infrastruktura	45
3.2. SWOT- Gospodarstvo.....	46
3.3. SWOT- Društvene djelatnosti.....	47
4. RAZVOJNE POTREBE I RAZVOJNI POTENCIJALI	48
5. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA.....	50
5.1. Vizija	50
5.2. Strateški ciljevi	51
6. PRIORITETI JAVNE POLITIKE	52
6.1. Posebni ciljevi i mjere.....	52
6.1.1. Definirani posebni ciljevi.....	52
6.1.2. Definirane mjere	53
Mjere Strateškog cilja 1	55
Mjere Strateškog cilja 2	59
Mjere Strateškog cilja 3	64
7. TERMINSKI PLAN PROVEDBE PROJEKATA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA.	69
8. INDIKATIVNI FINANCIJSKI PLAN.....	70
9. USKLAĐENOST PLANA RAZVOJA S DOKUMENTIMA VIŠE RAZINE	71
10. OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE	75
POPIS TABLICA.....	78
POPIS SLIKA	79
POPIS GRAFIKONA.....	79

1. UVOD

Plan razvoja je temeljni strateški dokument razvoja lokalne zajednice, formiran u svrhu planiranja, provedbe, kontrole i ocjenjivanja ukupnog razvijenja jedinice lokalne samouprave.

Plan razvoja je srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za jedinicu lokalne samouprave kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških i posebnih ciljeva iz akata strateškog planiranja viših razina.

Polazeći od razvojnih potreba, ali i potencijala jedinice lokalne samouprave, Planom razvoja se utvrđuju vizija, strateški ciljevi, posebni ciljevi i mјere, što predstavlja okvir i neophodnu osnovu za pripremu, financiranje i provedbu razvojnih projekata, koji su ključni pokretač promjena u gospodarstvu i društvu u cijelini.

Plan razvoja služi kao vodič i okvir lokalnoj samoupravi u procesu razvoja i definiranju potreba za novo programsko razdoblje Europske unije za razdoblje 2021.-2027.

Izrada Plana razvoja omogućava Općini Saborsko:

- „strateško razmišljanje“ - postupno ispunjavanje dugoročnih ciljeva i razvojne vizije,
- koordinaciju interesa i aktivnosti različitih razvojnih dionika Općine te učinkovito korištenje njihovih mogućnosti i resursa, kako bi se postigli zajednički razvojni ciljevi,
- potporu javnih interesa, te izravno uključivanje javnosti u razvoj Općine

Jedno od temeljnih načela politike regionalnog razvoja je načelo partnerstva i suradnje između javnog, privatnog i civilnog sektora. Plan razvoja Općine Saborsko izrađen je korištenjem participativnog pristupa koji podrazumijeva da se u proces uključe sve zainteresirane strane. Uključenjem šire zajednice (javnog, privatnog i civilnog sektora) osigurava se povećanje kvalitete donesenih odluka, a odgovornost za implementaciju se povećava.

Drugacije rečeno, ovaj pristup omogućava:

- širu bazu znanja koja omogućava donošenje kvalitetnijih odluka
- podršku za donesene odluke
- kolektivno vlasništvo nad problemima i rezultatima
- formiranje budućih partnerstava u implementaciji projekata.

Partnerstvo se u svom radu rukovodi sljedećim načelima:

- konsenzus – poticanjem napretka u postizanju sporazuma kroz pregovarački konsenzus;
- jednakost – niti jednom članu nije omogućen dominantan utjecaj u radu partnerstva;
- transparentnost – svi dionici potpuno su informirani i upoznati s aktivnostima koje partnerstvo poduzima u svom radu.

Pri izradi ovog Plana razvoja korišteni su slijedeći planski/programske dokumenti:

- Strategija regionalnoga razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine
- Razvojna strategija Karlovačke županije 2020.+
- Razvojna Strategija Općine Saborsko 2014. - 2020.
- Plan gospodarenja otpadom Općine Saborsko za razdoblje 2017. - 2022. godine
- Prostorni plan uređenja Općine Saborsko (Glasnik Karlovačke županije, broj 26/07, 39/15, 03/17, 04/17 - pročišćeni tekst)

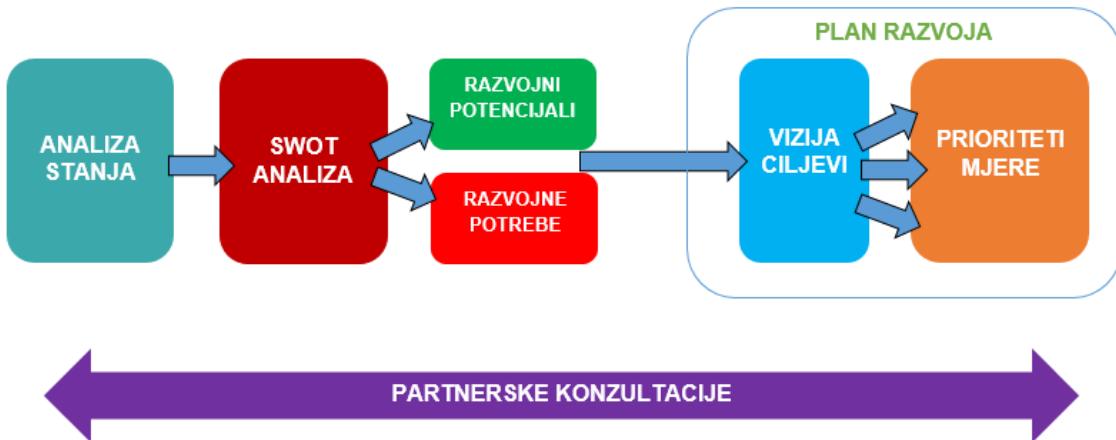
Osim navedenih planskih/programske dokumenata s kojima je ovaj Plan razvoja povezan, neophodno je da isti svoje postavke ima uporište u **Strategiji Europa 2020**. Strategija Europa 2020 iznosi viziju europske socijalne tržišne ekonomije tijekom idućeg desetljeća te počiva na tri međusobno povezana područja prioriteta koja se međusobno podupiru:

- ✓ pametan rast (čime se potiču znanje, inovacije, obrazovanje i digitalno društvo)
- ✓ održiv rast (čime će naša proizvodnja postati učinkovitija u iskorištavanju resursa, uz istovremeno povećanje konkurentnosti)
- ✓ uključiv rast (povećanjem sudjelovanja na tržištu rada, stjecanjem vještina te borbor protiv siromaštva).

Osnovna prepostavka izrade ovog Plana razvoja je uključivanje navedenih programskih/planskih dokumenata u strateško planiranje, a u svrhu napretka i razvoja Općine Saborsko.

Izrada Plana razvoja predstavlja jedinstveni proces organiziran kao niz – ili lanac – logičkih koraka, pri čemu svaki korak uvodi ili određuje elemente ključne za poduzimanje sljedećeg koraka.

Slika 1. Faze u izradi Plana razvoja

Izvor: obrada autora

Plan razvoja ima pet osnovnih koraka koji su okrenuti prema trenutnoj situaciji, te koraci i postupci okrenuti prema budućem razdoblju.

1. korak - analiza postojeće situacije
2. korak - SWOT analiza
3. korak - definiranje razvojnih potencijala i potreba
4. korak - utvrđivanje vizije i ključnih razvojnih ciljeva
5. korak - oblikovanje potrebnih mjera i prioritetsnih područja djelovanja za realizaciju razvojnih ciljeva.

Bazu za izradu svakog strateškog dokumenta čini analiza stanja i tematskog opsega stoga se očekuje da će analiza stanja biti multisektorska, tj. da će ispitati gospodarsku i društvenu situaciju, demografsko stanje te stanje u okolišu/prostoru na ciljanom području.

Analiza stanja uključuje analitičke prikaze makroekonomskih i razvojnih stanja i trendova, razvojne potrebe Općine Saborsko u području prirodnih i demografskih resursa, komunalne infrastrukture, zaštite okoliša, gospodarstva, poslovne i tehnološke infrastrukture, tržišta rada, društvenih djelatnosti i upravljanja razvojem.

Nakon provedbe temeljite strukturne analize, dobiva se jasna slika postojeće situacije, te se izrađuje SWOT analiza. SWOT analiza daje detaljan uvid u postojeću situaciju i omogućava ispravnu kategorizaciju struktarnih čimbenika i vanjskih

utjecaja na snage, slabosti, prilike i prijetnje. Temeljeno na ovim rezultatima, prepoznaju se i ključni problemi u različitim sektorima.

Podaci dobiveni kroz analizu stanja i dalje razrađeni u SWOT analizi, trebaju rezultirati prepoznavanjem niza razvojnih potreba i razvojnih potencijala iz kojih proizlazi potreba za rješavanjem problema ili potreba za ostvarivanje i jačanjem potencijala.

Slijedi prepoznavanje vizije, kao opisa zamišljenog sveobuhvatnog budućeg postignuća u razvoju Općine, te izrada strateških i posebnih ciljeva koji sadrže konzistentan i sažeti opis namjeravanih ishoda.

Prethodno postavljeni ciljevi raščlanjeni su dodatno u razvojne mjere kroz koje se može operativno djelovati konkretnim projektima. Razvojne mjere služe kao smjer razvoja, koje su na snazi dok se u cijelosti ne postignu postavljeni ciljevi. Općenito rečeno, mjere su aktivnosti, koraci za postizanje posebnih ciljeva, a njima se također omogućava iskorištavanje resursa. Mjere su, u tehničkom smislu, premosnica između strateških ciljeva i konkretnih razvojnih projekata. Mjere definiraju prioritetni projekti razvoja Općine Saborsko kao i drugi razvojni projekti Općine.

1.1. Politika regionalnog razvoja, EU fondovi i priprema Općine za programsко razdoblje Europske unije

EU svoje razvojne politike donosi na javnoj, transparentnoj platformi gdje se formuliraju strateški ciljevi sudjelovanjem svih zemalja članica. To ne znači da nema prepreka i sukoba različitih interesa, no takvim pristupom osigurava se da sve zemlje i interesne grupacije mogu vidjeti i sudjelovati u nastajanju strategije razvoja EU, zašto je najvažnije EU obvezuje svoje članice na odgovornu provedbu razvojnih strategija.

1.1.1. Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine

Nacionalna razvojna strategija je hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj te služi za oblikovanje i provedbu razvojnih politika Republike Hrvatske. Nacionalna razvojna strategija sadrži dugoročnu viziju razvoja Republike Hrvatske i prioritete za ulaganje u desetogodišnjem razdoblju.

Riječ je o dokumentu koji će činiti temelj za programiranje proračuna i sredstava iz fondova EU i drugih međunarodnih izvora (su)financiranja dostupnih Republici Hrvatskoj u razdoblju nakon 2020. godine.

Provedba Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine započet će 2021. godine. Od tada će ujedno započeti i primjena novog modela upravljanja razvojem Republike Hrvatske, utemeljenog na zajedničkoj suradnji i sinergiji djelovanja svih društvenih skupina i svakog pojedinog građanina zemlje.¹

S tim u svezi, Plan razvoja Općine Saborsko biti će potrebno uskladiti s Nacionalnom razvojnom strategijom i s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17).

1.1.2. EUROPA 2020 i programsko razdoblje 2014.-2020.

Europa 2020 je temeljni desetogodišnji strateški dokument predložen od Europske komisije 2010. godine kako bi se unaprijedila ekonomija Europske unije. Njegov cilj zahtjeva „pametan, održiv, uključiv rast“ s većom koordinacijom nacionalne i Europske politike. Budući da u EU strategije ne predstavljaju samo formalnost, nego dokument prema kojemu se sav razvoj EU – a usmjerava (financira), za Hrvatsku pa tako i Općinu Saborsko važno je stalno imati na umu temeljne odrednice razvoja EU.

Tablica 1. Pregled ciljeva i indikatora strategije Europa 2020

TEMELJNI IZDRAZNI INDIKATORI UČINKA		
PAMETNI RAST	ODRŽIVI RAST	„INTEGRIRANI“ RAST INOVACIJE
INOVACIJE EU prioritet „Inovativne Unije“ je unaprjeđenje uvjeta i pristupa finansijskim sredstvima za istraživanje i razvoj.	KLIMA, ENERGIJA I MOBILNOST EU prioritet „Energetski efikasna Europa“ pomaže ekonomski rast u potrebonim resursima.	ZAPOŠLJAVANJE I VJEŠTINE EU prioritet „Agenda za nova znanja i poslove“ za modernizaciju tržišta rada.
EDUKACIJE EU prioritet „Mladi u pokretu“ je unaprjeđenje efikasnosti obrazovnog sustava.	KONKURENTNOST EU prioritet „Industrijska politika u eri globalizacije“ za unaprjeđenje poslovнog okruženja.	BORBA PROTIV SIROMAŠTVA EU prioritet „Europska platforma protiv siromaštva“ za osiguranje teritorijalne i socijalne kohezije koji će osigurati da se koristi od rasta ravnomjerno rasporede.
DIGITALNO DRUŠTVO EU prioritet „Digitalna agenda“ za Europu je ubrzavanje upotrebe brzog interneta		

Izvor: http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm#map

¹ <https://www.hrvatska2030.hr/nacionalna-razvojna-strategija>

1.1.3. Programsко razdoblje 2021.-2027.

Čelnici i čelnice EU-a postigli su dogovor o sveobuhvatnom paketu u iznosu od 1824,3 milijardi EUR u kojem se povezuju višegodišnji finansijski okvir (VFO) i izvanredni rad na oporavku u okviru instrumenta Next Generation EU (NGEU). Od tog iznosa Hrvatskoj će biti na raspolaganju preko 22 milijarde eura.

Višegodišnji finansijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.

Europsko vijeće je postiglo dogovor o višegodišnjem finansijskom okviru (VFO), odnosno, višegodišnjem proračunu Europske unije za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Usvojeni Višegodišnji finansijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. iznosi 1.074 milijarde eura.

Višegodišnji finansijski okvir je pravno obvezujući akt kojim se utvrđuju godišnje gornje granice odobrenih proračunskih sredstava za preuzimanje obveza po kategorijama rashoda (poglavlјima), odnosno godišnje gornje granice odobrenih proračunskih sredstava za plaćanja u razdoblju od sedam godina. Također, Višegodišnji finansijski okvir je ujedno politički okvir EU-a jer određuje višegodišnje političke prioritete njezinog djelovanja. Svakih sedam godina EU odlučuje o svojem budućem dugoročnom proračunu, odnosno višegodišnjem finansijskom okviru. Trenutačni Višegodišnji finansijski okvir 2014. – 2020. primjenjuje se do 31. prosinca 2020.

Prijedlog novog višegodišnjeg finansijskog okvira sadrži sedam poglavlja:

1. jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija;
2. kohezija, otpornost i vrijednosti;
3. prirodni resursi i okoliš;
4. migracije i upravljanje granicama;
5. sigurnost i obrana,
6. susjedstvo i svijet;
7. europska javna uprava

Kohezijska politika u razdoblju od 2021. do 2027. bit će usmjerena na pet glavnih ciljeva:

Tablica 2. Ciljevi kohezijske politike 2021. – 2027.

1. PAMETNIJA EUROPA	2. ZELENIJA EUROPA BEZ UGLJIKA	3. POVEZANJA EUROPA	4. SOCIJALNIJA EUROPA	5. EUROPА BLIŽA ГРАДАНИМА
usmjerenjem na inovacije, digitalizaciju, gospodarsku preobrazbu i potporu malim i srednjim poduzećima	provedbom Pariškog sporazuma i ulaganjem u energetsku tranziciju, obnovljive izvore energije i borbu protiv klimatskih promjena	opremljenu strateškim prometnim i digitalnim mrežama	provedbom europskog stupa socijalnih prava i podupiranjem kvalitetnog zapošljavanja, obrazovanja, stjecanja vještina, socijalne uključenosti i jednakog pristupa zdravstvenoj skrbi	podupiranjem strategija vođenih na lokalnoj razini i održivog urbanog razvoja u cijelom EU-u

Izvor: https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/2021_2027/

Ulaganja u regionalni razvoj snažno će se usredotočiti na prvi i drugi cilj. Od 65 % do 85 % sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda dodijelit će se tim prioritetima, ovisno o relativnom bogatstvu država članica.

U razdoblju 2021. - 2027. nastupa novo financijsko razdoblje Europske unije u kojem će Republici Hrvatskoj biti dostupna sredstva iz fondova Europske unije. Osnova za njihovo korištenje su programski dokumenti – Sporazum o partnerstvu i operativni programi.

Za novo financijsko razdoblje u okviru kohezijske politike predviđena su tri programska modela:

1. Operativni program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. koji obuhvaća Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond (EFRR, KF).
2. Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027. koji obuhvaća Europski socijalni fond plus (ESF+).
3. Integrirani teritorijalni program koji adresira specifične probleme na lokalnoj i regionalnoj razini te obuhvaća Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond te Fond za pravednu tranziciju (EFRR, KF, FPT).

2. ANALIZA STANJA

Analizom stanja/okruženja provedene su aktivnosti za analizu postojećeg stanja u kojem se Općina Saborsko nalazi. Pod navedenim se podrazumijeva prikupljanje informacija o sadašnjem stanju i poziciji Općine u namjeri da te informacije posluže kao oslonac za donošenje odluka o tome koje će mjere poduzeti i u kojem smjeru Općina Saborsko treba djelovati.

Budući da je okruženje uglavnom turbulentno, kompleksno i skljono promjenama, analiza stanja je vrlo značajna. Analiza stanja podrazumijeva razumijevanje konteksta i okoline, predviđanje budućih trendova u okruženju, kao i procjenu kapaciteta Općine Saborsko za ostvarivanje postavljenih ciljeva. Također omogućava izbjegavanje kriznih situacija Općine te pripremljenost u neizvjesnim situacijama i spremniji odgovor na promjene u vanjskom okružju.

2.1. Smještaj, klima, prirodni resursi

2.1.1 Položaj i osnovne prostorne karakteristike Općine

Općina Saborsko smještena je u središnjem dijelu Hrvatske i dio je ogulinsko-plaščanske kotline koja pripada dinarskom planinskom sustavu. Po svojim prirodnogeografskim obilježjima pripada prostoru gorske Hrvatske. Općina Saborsko ima površinu od 132 km². Područje općine nalazi se na sjevernoj strani Nacionalnog parka Plitvička jezera pa je tako čak četvrтina prostora unutar granica NP Plitvička jezera. Međutim, ostatak općine Saborsko također obiluje prirodnim ljepotama i znamenitostima.

Geoprometni položaj karakterizira cestovni pravac – državna cesta D-42 (Vrbovsko-Ogulin-Plaški-Rakovica) koji spaja državne ceste D3 i D1. Općina graniči s općinom Plaški na sjeveru, općinom Rakovica na istoku, općinom Vrhovine (Ličko-senjska županija) na jugu, gradom Otočcem i općinom Brinje (Ličko –senjska županija) na zapadu. Općina Saborsko udaljena je od Ogulina 45 km, od Slunja 40 km, a od Zagreba 1,5 h vožnje autom, od Zadra 2 h , od Rijeke 2 h i od Senja 1,5 h.

Općina Saborsko pripada Ogulinskoj regiji koja ima sjedište u gradu Ogulinu, a obuhvaća Grad Ogulin te općine Tounj, Josipdol, Plaški i Saborsko. Graniči s općinama Plaški, Rakovica, Vrhovine, Plitvice, Brinje i Otočac.

Na području općine Saborsko nalaze se četiri naselja: Saborsko, Lička Jesenica, Begovac i Blata. Naselje Saborsko jedino je naselje koje ima urbani karakter. Kao veće lokalno središte naselje Saborsko je općinski centar s administrativnim uredima općine, područnom školom, ambulantom primarne i dentalne zaštite, trgovinom, kafićima i poštanskim uredom.

Prirodna blaga općine Saborsko čine njezine gore sa stoljetnim šumama, bistri i čisti izvori, rječice i potoci, nesvakidašnje krško jezero te brojne špilje i jame koje kriju obilje kalcitnih uresa, ali i tajne tisućljetnog ljudskog obitavanja. Uz šumarstvo, koje je nekada bilo vodeća privredna grana, razvija se stočarstvo, poljoprivreda te proizvodnja zdrave ekološke hrane. Turizam i ugostiteljstvo posebno se uspješno razvijaju i postaju važnom djelatnošću ovog područja zahvaljujući blizini NP Plitvička jezera te brojnim prirodnim ljepotama.

Tablica 3. Geografsko prostorna obilježja Općine Saborsko

Smještaj	Površina	Stanovništvo 2019. (procjena)/Gustoća naseljenosti
<ul style="list-style-type: none"> - Općina je smještena u središnjem dijelu Hrvatske - Po svojim prirodnogeografskim obilježjima pripada prostoru gorske Hrvatske - Područje općine nalazi se na sjevernoj strani Nacionalnog parka Plitvička jezera - Općina graniči s općinom Plaški na sjeveru, općinom Rakovica na istoku, općinom Vrhovine (Ličko-senjska županija) na jugu, gradom Otočcem i općinom Brinje (Ličko-senjska županija) na zapadu - Općina je udaljena od Ogulina 45 km, od Slunja 40 km, a od Zagreba 1,5 h vožnje autom, od Zadra 2 h , od Rijeke 2 h i od Senja 1,5 h 	132 km ²	421 st. 3,19 st/km ²

Izvor: <https://saborsko.hr>; <https://www.dzs.hr>

Slika 2. Položaj Karlovačke županije na karti Hrvatske i Općine Saborsko na karti Karlovačke županije

Izvor: <https://saborsko.hr>

2.1.2. Klimatska obilježja

Klima na području Općine Saborsko je kontinentalna, ublažena maritimnim utjecajem, što se očituje velikim oscilacijama godišnjih temperatura i rasporedom većeg dijela godišnjih oborina u hladnijem dijelu godine, s odstupanjima prema višoj nadmorskoj visini i položaju prema Dinarskom prostoru.²

2.1.3. Prirodne značajke područja

Područje Općine Saborsko se nalazi unutar područje Ekološke mreže Republike Hrvatske, kao dijela ekološke mreže Europske unije Natura 2000. Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000) čine područja očuvanja značajna za ptice - POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju).

Na području Općine Saborsko nalaze se područja ekološke mreže RH navedena u priloženoj tablici:

Tablica 4. Područja ekološke mreže RH koja se nalaze na području Općine Saborsko
PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE RH (NATURA 2000 PODRUČJA)

R.b.	Vrsta područja	Naziv područja	Oznaka
1.	Područja očuvanja značajna za ptice - POP	Gorski kotar i sjeverna Lika	HR1000019
2.		Plitvička jezera	HR1000020
3.	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (Područja od značaja za Zajednicu - SCI)	Povremeno jezero Blata	HR2000594
4.		Ličke Jesenice	HR2000654
5.		Gorski kotar i sjeverna Lika	HR5000019
6.		Plitvička jezera	HRS000020

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Saborsko

² Prostorni plan uređenja Općine Saborsko

2.2. Stanovništvo

Na području Općine Saborsko, a na temelju podataka Popisa stanovništva iz 2011. godine popisano je 632 osobe što čini udio od svega 0,49% u ukupnom broju stanovnika u Karlovačkoj županiji.

Usporedba Popisa stanovništva iz 2001. godine (860 osoba) s Popisom iz 2011. godine pokazuje da područje Općine Saborsko karakterizira pad broja stanovnika.

Tablica 5. Ukupan broj stanovnika u Općini Saborsko

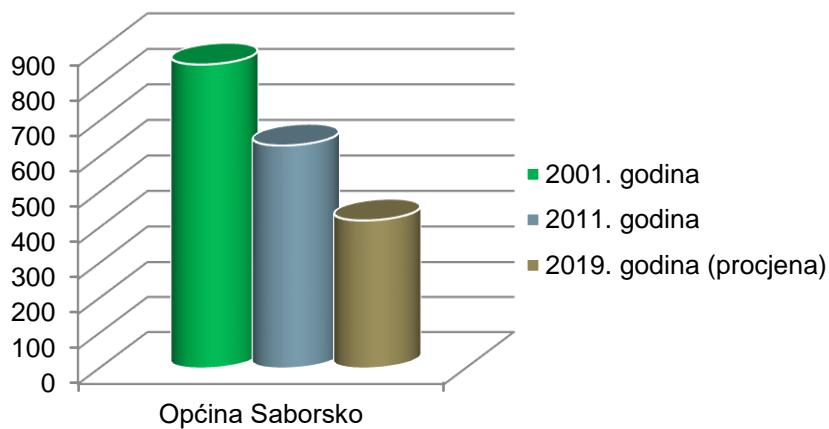
Općina Saborsko	Stanovništvo				
	2001.	2011.	Indeks (2011./2001.)	2019. (procjena)	Indeks (2018./2011.)
Ukupno	860	632	73,49	421	66,61
m	429	315	73,43	219	69,52
ž	431	317	73,55	202	63,72

Izvor: www.dzs.hr

S obzirom na podatke prikazane u prethodnoj tablici očigledno je da je u Općini Saborsko u razdoblju od 10 godina između dva popisa stanovništva došlo do smanjenja broja stanovnika za 26,51%.

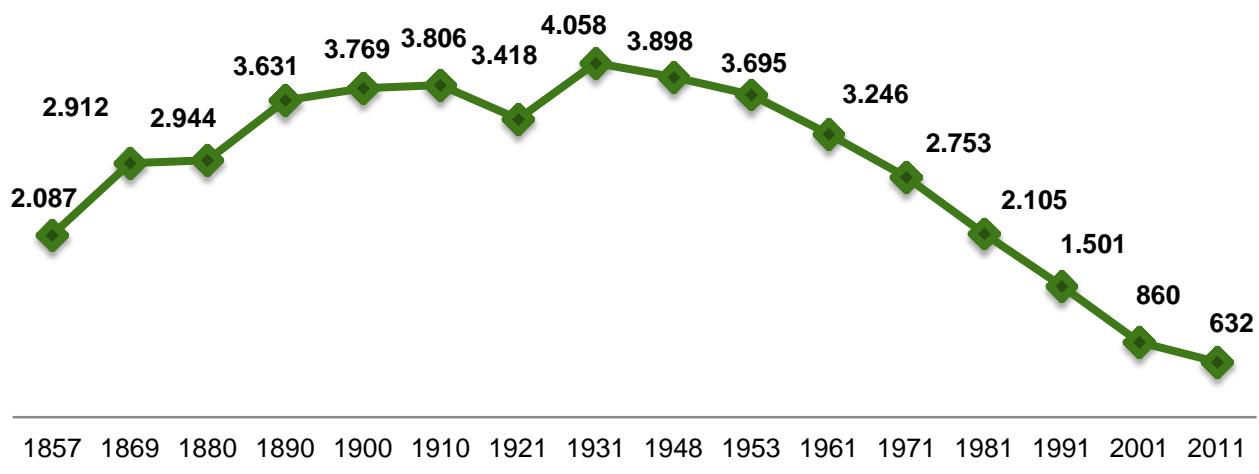
Prema procjenama stanovništva za 2019. godinu, Općina Saborsko ima 421 stanovnika što predstavlja smanjenje od 33,39% u odnosu na 2011. godinu.

Grafikon 1. Usporedba broja stanovnika Općine Saborsko 2001., 2011. i 2019. godine

Izvor: www.dzs.hr

Grafikon 2. Kretanje broja stanovnika u Općini Saborsko kroz povijest

Izvor: www.dzs.hr

2.2.1. Prirodni prirast stanovništva Općine Saborsko

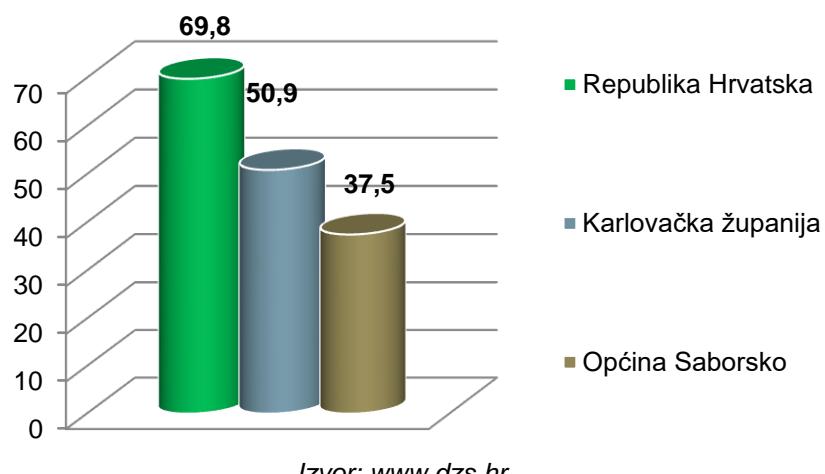
Osnovne odrednice populacijske dinamike su priraštaj (prirodno kretanje) i migracije (prostorna pokretljivosti) stanovništva, kao rezultat prirodnih i društvenih čimbenika prostora.

U pogledu prirodnog prirasta stanovništva u slijedećem grafikonu i tablici vidljiv je negativan prirodni prirast kako u Republici Hrvatskoj, Karlovačkoj županiji, tako i u Općini Saborsko.

Analiza prirodnog prirasta stanovništva u 2019. godini pokazuje da Karlovačka županija ima negativan trend što znači da je više ljudi umrlo nego što se rodilo. Prirodni prirast u Karlovačkoj županiji iznosio je -900.

Prirodni prirast Općine Saborsko je također bio negativan i iznosio -10, pa je tako i indeks živorođenih u odnosu na umrle bio manji od 100 i iznosio 37,5.

Grafikon 3. Prikaz vitalnih indeksa (živorođeni/100 umrlih) po pojedinim područjima

Izvor: www.dzs.hr

Tablica 6. Prirodno kretanje stanovništva u 2019. godini

PODRUČJE	ROĐENI		UMRLI	UMRLA DOJENČAD		PRIRODNI PRIRAST	BRAKOVI		VITALNI INDEKS (ŽIVOROĐENI NA100 UMRLIH)
	Živorođeni	Mrtvorodeni		Ukupno	Do 6 dana starosti		Skopljeni	Razvedeni	
Republika Hrvatska	36.135	161	51.794	143	81	-15.659	19.761	5.936	69,8
Karlovačka županija	933	2	1.833	11	8	-900	482	176	50,9
Općina Saborsko	6	-	16	1	1	-10	3	1	37,5

Izvor: www.dzs.hr

2.2.2. Migracijska obilježja stanovništva

Tablica 7. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu

Područje	DOSELJENO I ODSELJENO STANOVNIŠTVO U 2019. GODINI							
	Dosedjeni				Odseljeni			
	ukupno	iz drugoga grada/općine iste županije	iz druge županije	iz inozemstva	ukupno	u drugi grad/općinu iste županije	u drugu županiju	u inozemstvo
Karlovačka županija	2.912	749	743	933	3.374	749	828	1.310
Općina Saborsko	20	8	5	7	19	6	5	8

Izvor: www.dzs.hr

U 2019. godini na područje Općine Saborsko iz inozemstva se doselilo 20 osoba, a u inozemstvo se odselilo 19 osoba. Saldo migracije stanovništva Općine Saborsko bio je pozitivan i iznosio je +1.

2.2.4. Dobna i spolna struktura stanovništva

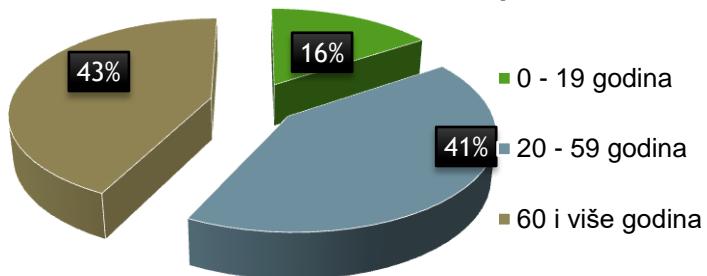
Tablica 8. Ukupan broj stanovnika prema dobi i spolu u Općini Saborsko

Spol	Ukupno	0-6 godina	0-14 godina	0-17 godina	0-19 godina	Radno sposobno st. (15-64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina	Prosječna starost
Ukupno	632	22	72	88	99	317	270	243	134	51,8
M	315	8	35	45	51	191	104	89	48	48,8
Ž	317	14	37	43	48	126	166	154	86	54,8

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.godine

Prosječna starost stanovnika Općine Saborsko, na temelju podataka iz 2011. godine je 51,8 godina, Karlovačke županije 44,0 godina, dok je u Republici Hrvatskoj prosječna starost 41,7 godina. Prosječna starost stanovnika Općine je iznad prosjeka uspoređujući ga s prosjekom županije i prosjekom RH.

Grafikon 4. Dobna struktura stanovništva Općine Saborsko

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.godine

Najviše stanovnika Općine Saborsko pripada kontingentu stanovnika od 60 i više godina (43%), a najmanji broj stanovnika kontingentu od 0 – 19 godina (16%), prema čemu se može zaključiti kako Općina Saborsko ima problema s visokim udjelom starije populacije u dobnoj strukturi.

2.3. Infrastruktura Općine

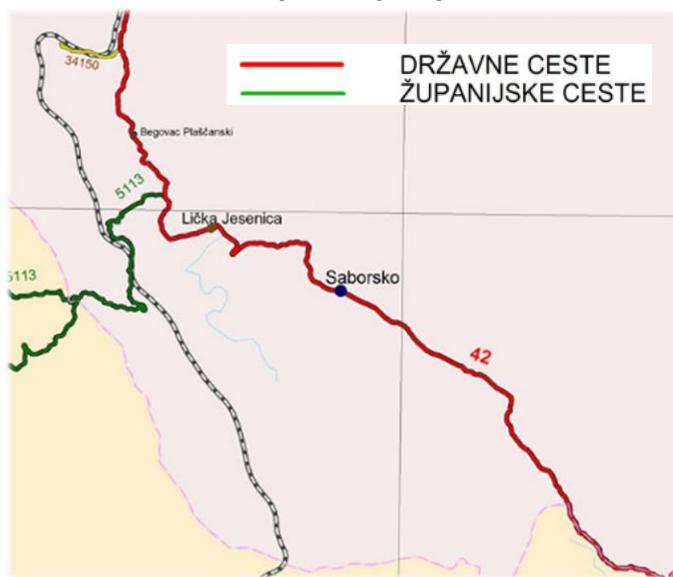
2.3.1. Prometna infrastruktura

Cestovni promet

Područjem Općine Saborsko prolazi državna cesta D42: Vrbovsko (D3) – Ogulin – Josipdol – Plaški – Grabovac (D1).

Isto tako područjem Općine prolazi županijska cesta ŽC5113: Križpolje (D23) – Glibodol – Lička Jasenica (D42) koja se spaja na državnu cestu D42.

Slika 3. Javne ceste na području Općine Saborsko

Izvor: Županijska uprava za ceste Karlovačke županije; Karta cesta

Na području Općine Saborsko Županijska uprava za ceste Karlovačke županije u okviru svoje djelatnosti organizira, odnosno obavlja poslove:

- pripreme izrade stručnih podloga za četverogodišnje programe građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta,
- građenja i rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta
- rješava imovinskopravne odnose potrebne za građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta,
- obavlja poslove održavanja županijskih i lokalnih cesta,
- financira građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta
- prati prometno opterećenje i prometne tokove na županijskim i lokalnim cestama
- obavlja i ostale poslove upravljanja županijskim i lokalnim cestama.

Nerazvrstane ceste

Nerazvrstane ceste su ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu zakona kojim se uređuju ceste.

Na osnovi terenskog izvida, uvida u postojeće stanje te nakon uređivanja prikupljenih podataka napravljena je Baza podataka nerazvrstanih cesta na području općine Saborsko. Baza podataka se sastoji od ukupno 111 nerazvrstanih cesta ukupne duljine 57,3 km.

Nerazvrstane ceste u Općini Saborsko su podijeljene u tri kategorije. Ukupno 27 cesta pripada u nerazvrstane ceste 1. kategorije (ukupne duljine 16,3 km), 66 u nerazvrstane ceste 2. kategorije (ukupne duljine 23,8 km) i 18 cesta u nerazvrstane ceste 3. kategorije (ukupne duljine 17,2 km)

Trgovačkom društvu SABKOM d.o.o., Senj 44 iz Saborskog, koje je u vlasništvu Općine Saborsko povjereno je održavanje nerazvrstanih cesta.

Željeznički promet

Područjem Općine Saborsko prolazi željeznička pruga za međunarodni promet M604 Oštarije - Gospić - Knin - Split, na kojoj se nalaze stajališta u Blati i Ličkoj Jesenici te četiri željezničko-cestovna prijelaza.

2.3.2. Energetski sustav

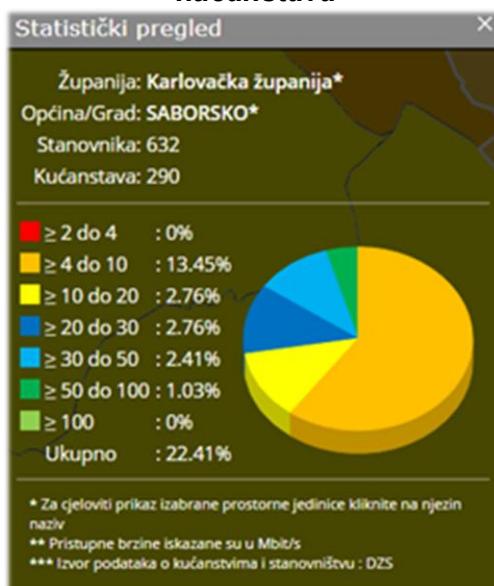
Stanje opskrbe električnom energijom i mogućnosti postojeće elektroenergetske mreže u prijenosnom i distribucijskom sustavu podmiruje sadašnje potrebe potrošača za električnom energijom. Prioriteti razvitka su rekonstrukcija i dogradnja prijenosnog sustava uz povezivanje s okruženjem, te istovremena rekonstrukcija, obnova i dogradnja distribucijskog sustava.

Trenutno je na području Općine Saborsko izgrađeno 13 TS 10(20)/0,4 kV, uključivo pripadajuće DV 10 kV. Opskrbna i niskonaponska mreža, uključujući trafostanice, je uglavnom nova (izgrađena u razdoblju 1997. - 2005. godina). Kroz općinu Saborsko prolazi regionalni plinovod, gdje je izgrađen i odvojak čime postoji mogućnost za buduće priključenje na plinovodnu mrežu.

2.3.3. Telekomunikacije

Prikaz korištenja brzina nepokretnog širokopojasnog pristupa, koji objavljuje HAKOM (Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti) pokazuje da se od ukupnog broja kućanstava (290) njih 22,41% koristi uslugama nepokretnog širokopojasnog pristupa brzine 2 Mbit/s i većih. Od 22,41% kućanstava njih 13,45% koristi se brzinom od 4-10 Mbit/s; 2,76% brzinom 10-20 Mbit/s; 2,76% brzinom od 20-30 Mbit/s; 2,41% koristi brzinu od 30-50 Mbit/s, te 1,03% koristi brzinu od 50-100 Mbit/s.

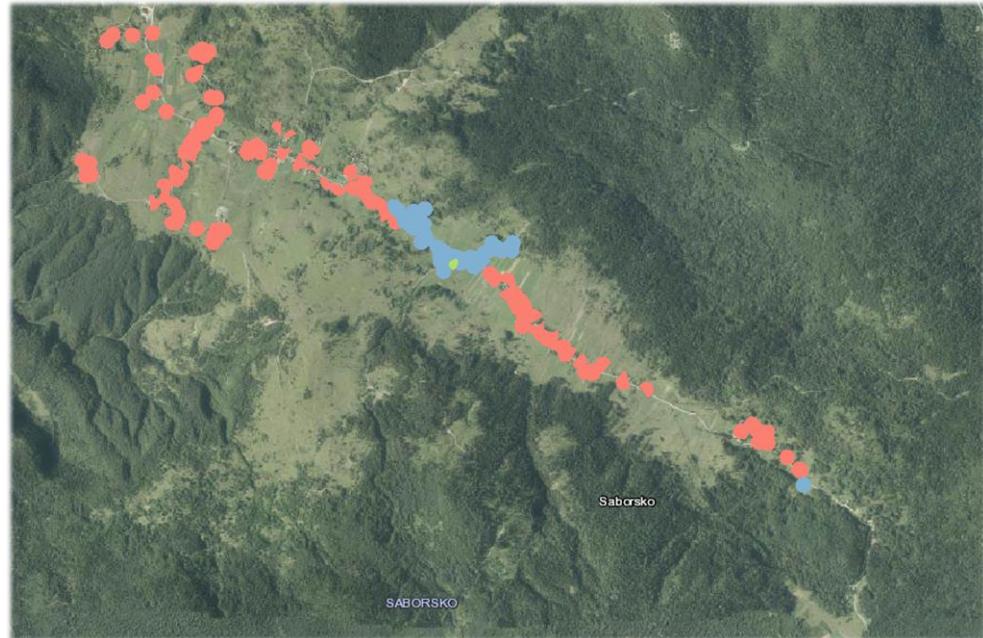
Slika 4. Statistički pregled korištenja brzine nepokretnog širokopojasnog pristupa kućanstava

Izvor: HAKOM, Prikaz korištenja brzina širokopojasnog pristupa (interaktivni preglednik)

Slikom u nastavku prikazani su podaci o dostupnosti brzina nepokretnog širokopojasnog pristupa. Crvenom bojom označena su područja s brzinom pristupa od 2 do 30Mbit/s, plavom bojom označena su područja s brzinom pristupa od 30 do 100 Mbit/s, dok su zelenom bojom označena područja sa brzinom pristupa 100 Mbit/s i veće.

Slika 5. Interaktivna karta o dostupnosti brzina širokopojasnog pristupa

Izvor: HAKOM, Područja dostupnosti širokopojasnog pristupa (interaktivni preglednik)

2.3.4. Vodoopskrba i odvodnja

Vodoopskrba

Tvrtka „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. iz Ogulina obavlja djelatnost vodoopskrbe i odvodnje na području općine Saborsko. Općina Saborsko je sukladno čl.100. Zakona o vodnim uslugama (NN 66/19), prenijela vodovod Saborsko i Lička Jesenica, odnosno poslove vodoopskrbe na javnog isporučitelja vodne usluge tvrtku Vodovod i kanalizacija Ogulin.

U sklopu vodoopskrbnog sustava Općine Saborsko Saborsko planirana je izgradnja:

- rekonstrukcija starih, dotrajalih cijevnih vodova, obnavljanje i uređenje, obnavljanje vodosprema i drugi zahvati koji utječu na smanjenje gubitaka u vodovodnoj mreži
- izgradnja regionalnog vodoopskrbnog sustava prema studiji Regionalnog vodovoda “Lička Jesenica - Plitvička jezera - Slunj” (izgradnja zahvata vode na izvorima Male i Velike Ličke Jesenice i njena distribucija do potrošača na južnom području županije – za potrebe grada Slunja te općina Rakovica i Saborsko).

Kvaliteta pitke vode na području općine Saborsko zadovoljava sve sanitarno higijenske uvjete. Da bi vodovodni sustav u potpunosti zadovoljavao potrebe stanovništva, potrebno je izvršiti sanaciju vodoopskrbnog sustava Saborsko kako bi se smanjili daljnji gubici u vodoopskrbi.

Odvodnja otpadnih i oborinskih voda

Na području Općine Saborsko niti jedno naselje nema izvedeni kanalizacijski sustav, već se sve otpadne vode skupljaju putem septičkih jama.

U sklopu sustava odvodnje Prostornim planom uređenja Općine Saborsko planirana je izgradnja:

- glavnih kanalizacijskih kolektora
- sekundarne kanalizacijske mreže sa priključcima na glavni kolektor
- bioloških uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za naselja Saborsko i Lička Jasenica.

2.3.5. Gospodarenje otpadom

Na području općine Saborsko sakuplja se mješoviti komunalni otpad najvećim dijelom iz kućanstava. Uslugu sakupljanja, odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada sa područja općine Saborsko obavlja komunalno poduzeće Sabkom d.o.o.

Tablica 9. Podaci o komunalnom otpadu na području Općine Saborsko

JLS		Ukupno skupljeno u (t)	Miješani komunalni otpad (t)	Broj stanovnika obuhvaćen organiziranim skupljanjem komunalnog otpada	Količina otpada po stanovniku (kg/st)
Općina Saborsko	2018.	185,50	185,50	632	294
	2019.	181,00	181,00	632	286

Izvor: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja - Izvješće o komunalnom otpadu za 2018. i 2019. godinu

Općina Saborsko provodi mjere odvojenog sakupljanja otpada (stakla, papira, kartona i plastike). Odvojeno sakupljanje otpada vrši se putem zelenih otoka te na kućnom pragu. Na području općine Saborsko uređeno je 5 zelenih otoka na kojima je postavljeno ukupno 30 spremnika i to za papir, plastiku i metal. Spremniци za odvojeno sakupljanje otpada su volumena od 1,1m³.

Na području općine Saborsko ne postoje građevine i uređaji za gospodarenje otpadom, a niti službena odlagališta otpada.

Nekadašnje dogovorno odlagalište „Sivnik“ zatvoreno je za odlaganje otpada. Sakupljeni neopasni otpad s područja općine Saborsko od dana 1. kolovoza 2019. godine odvozi se na odlagalište „Sodol“ u Ogulinu kojim upravlja društvo Stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o. iz Ogulina.

Divlja odlagališta su lokacije na kojima se nalazi manja količina odbačenog otpada koju su tamo odbacili pojedini neodgovorni pojedinci. Na divljim odlagalištima većinom se nalazi odbačeni glomazni otpad i građevni otpad. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je određeno da je komunalno redarstvo dužno utvrditi vlasnika lokacije onečišćene otpadom i nakon toga izraditi zapisnik i rješenje o uklanjanju takvog otpada. Na području općine trenutno nema aktivnih divljih odlagališta otpada.

2.4. Kulturno-povijesna baština

2.4.1. Kulturna dobra i znamenitosti

Kulturno-povijesni spomenici općine Saborsko izuzetno su važne znamenitosti za njene žitelje, ali i sve posjetitelje. Među kulturno-povijesnim spomenicima posebno se ističu crkva u Saborskem – suvremena župna crkva Svetog Ivana Nepomuka i novoobnovljena kapela Rođenja Blažene Djevice Marije te hram Svetog Proroka Ilijе u Ličkoj Jesenici. Spomeničku vrijednost također ima "Lugarnica", zgrada šumarije u Čorkovoj uvali.

Na području Općine Saborsko zaštićena su tri nepokretna pojedinačna kulturna dobra koje je upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, i na njih se primjenjuje Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Smjernice za uređenje, mjere zaštite i način prezentacije određuje nadležna ustanova - Konzervatorski odjel u Karlovcu.

Tablica 10. Popis zaštićenih kulturnih dobara na području Općine Saborsko

Rbr.	Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Adresa	Vrsta	Pravni status
1	Z-3091	Crkva sv. Marije od Rozarija	Saborsko, BRDINE	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
2	Z-5625	Most na rijeci Ličkoj Jesenici	Lička Jesenica, LIČKA JESENICA	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
3	Z-6128	Zgrada šumarije	Saborsko, ČORKOVA UVALA 1	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
4	Z-4058	Proizvodnja drvene šindra	Kusej 8	Nematerijalno	Zaštićeno kulturno dobro

Izvor: Ministarstvo kulture i medija-Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

Crkva Svetog Ivana Nepomuka

Župna crkva u Saborskem, crkva Svetog Ivana Nepomuka, blagoslovljena je 1864. godine. Početkom Domovinskog rata 1991. godine bila je razrušena do temelja. Na mjestu srušene crkve između 2001. i 2003. godine izgrađena je današnja crkva posve drugačijeg izgleda koji podsjeća na stare kravarske crkve i planinske kuće.

Slika 6. Crkva Svetog Ivana Nepomuka

Izvor: <https://saborsko.hr>

Crkva Rođenja Blažene Djevice Marije

Prvobitna župna crkva također je bila posvećena svetom Ivanu Nepomuku. Bila je sagrađena 1726. godine na ruševinama veće crkve iz predturskog razdoblja. Nakon što je postala područnom kapelom, naziva se crkva Majke Božje od Rožarija. Danas nosi ime crkva Rođenja Blažene Djevice Marije i spomenik je nulte kategorije zaštite. Teško je oštećena 1991. u Domovinskom ratu, a obnovljena kapela blagoslovljena je 2014. godine.

Slika 7.Crkva Blažene Djevice Marije

Izvor: <https://saborsko.hr>

Križni put

Branitelji Saborskog postavili su križ na brdu Alan pored sela Saborsko na prijedlog fra Slavka Antunovića. Mještani Saborskog napravili su postaje križnog puta od masovne grobnice do vrha brda. Prva misa i blagoslov križnoga puta održani su 10.9.2006. godine na kojoj je sudjelovao gospičko-senjski biskup Mile Bogović. Na križnom putu sudjelovali su mnogobrojni Saborčani. Ovaj križni put izgrađen je u čast svim poginulim Saborčanima u obrani domovine u svim ratovima do sada.

Slika 8. Križ na brdu Alan

Izvor: <https://saborsko.hr>

Crkva - hram Svetog Proroka Ilije

U Ličkoj Jesenici nalazi se pravoslavna crkva – hram Svetog Proroka Ilije koja je sagrađena 1751. godine. Za vrijeme Drugog svjetskog rata bila je oštećena prilikom partizanskog granatiranja Ličke Jesenice. Obnovljena je odmah nakon završetka 2. svjetskog rata. Sveti Ilija ujedno je i zaštitnik mjesta Saborsko, a svake godine 2. kolovoza tradicionalno se slavi Sveti Ilija.

Slika 9 Crkva sv. proroka Ilije u Ličkoj Jesenici

Izvor: <https://saborsko.hr>

Zgrada šumarije - “Lugarnica”

Građevina od posebnog značaja za Saborsko je i zgrada šumarije u Čorkovoj uvali. “Lugarnica” je za potrebe šumarske službe Nacionalnog parka Plitvička jezera sagrađena 1955. godine. Zgrada je smještena u gorskoj udolini, uz nekadašnji zaselak Čorkova uvala i izvor pitke vode Čorkovo vrilo.

Slika 10. Zgrada šumarije - "Lugarnica"

Izvor: Ministerstvo kulture i medija-Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

2.5. Gospodarstvo

2.5.1. Gospodarske značajke područja Općine Saborsko

Područje općine Saborsko bogato je šumom koja je nekada bila glavna okosnica života Saborčana. Oni su se najčešće bavili sjećom i izvlačenjem drva. O tome svjedoči i podatak da je prije Drugog svjetskog rata u pilanama i u šumi je bilo zaposleno oko 300 radnika. Nakon Drugog svjetskog rata pilane su radile sve manje, a potom su se počele nestajati. Uzrok tome krije se u tragičnoj sudbini Saborskog i masovnom iseljavanju stanovnika.

Upravo netaknute šume pravo su bogatstvo i ljepota ovog kraja, a obiluju planinskim potocima, jezerima i nebrojenim vrstama divljih životinja. Kako bi i dalje ostala očuvana, mnoga su područja općine Saborsko zaštićena.

Saborčani su prepoznali vrijednost čiste i plodne prirode za uzgoj raznih poljoprivrednih kultura. Stoga otvaraju Obiteljska poljoprivredna gospodarstva i proizvode razne ekološki uzgojene proizvode koje mogu ponuditi brojnim domaćim i stranim turistima u obližnjem Nacionalnom parku Plitvička jezera. Zahvaljući i prirodnom bogatstvu, općina Saborsko i okolica postaju sve atraktivnije odredište brojnih domaćih i stranih posjetitelja.

Ekonomski razvoj i socijalno gospodarska struktura

U skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 147/14, 123/17 i 118/18), Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije provodi postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj prema indeksu razvijenosti.

Po donošenju izmjena i dopuna Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, a slijedom izrađenoga novoga modela izračuna indeksa razvijenosti, donesena je nova Uredba o indeksu razvijenosti (Narodne novine, br. 131/17). Uredba utvrđuje pokazatelje za izračun indeksa razvijenosti, njihov izračun i izvore podataka te način izračuna indeksa razvijenosti.

U skladu s Uredbom, za izračun indeksa razvijenosti koriste se slijedeći pokazatelji:

1. prosječni dohodak po stanovniku
2. prosječni izvorni prihodi po stanovniku
3. prosječna stopa nezaposlenosti
4. opće kretanje stanovništva
5. stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje)
6. indeks starenja.

Jedinice područne (regionalne) samouprave razvrstavaju se u četiri skupine:

- u I. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave
- u II. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave
- u III. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave
- u IV. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave.

Jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se u osam skupina:

- u I. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- u II. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave

- u III. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- u IV. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- u V. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- u VI. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- u VII. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- u VIII. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 147/14, 123/17 i 118/18) i Odlukom o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“ broj 132/17) Karlovačka županija je uvrštena u II. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave, a Općina Saborsko u I. skupinu jedinica lokalne samouprave. Indeks razvijenosti Karlovačke županije iznosi 95,191, a indeks razvijenosti Općine Saborsko 88,498.

Tablica 11. Pokazatelji razvijenosti Općine Saborsko

OPĆINA SABORSKO	Vrijednosti osnovnih pokazatelja	Prosječni dohodak po stanovniku	23.044,91
		Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	3.681,86
		Prosječna stopa nezaposlenosti	0,3396
		Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	62,81
		Indeks starenja (2011.)	272,7
		Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65) (2011.)	0,0793
	Vrijednosti standardiziranih pokazatelja	Prosječni dohodak po stanovniku	97,94
		Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	106,63
		Prosječna stopa nezaposlenosti	83,52
		Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	75,19
		Indeks starenja (2011.)	81,86
	Indeks razvijenosti i razvojna skupina	Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65) (2011.)	93,40
		Indeks razvijenosti	88,498
		Razvojna skupina	1.

Izvor: MRRFEU, Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na lokalnoj razini (razdoblje 2014.-2016.)

Obrtništvo

Značaj obrtništva je u činjenici da omogućava samozapošljavanje i zapošljavanje nezanemarivom dijelu radne snage te pruža egzistenciju mnogima izvan velikih urbanih sredina, a isto tako čini lakšim i ugodnijim život stanovništva ruralnih područja i manjih urbanih središta. Specifične vrste obrta, kao što su tradicijski i umjetnički obrti, jamče opstanak tradicije i očuvanje nacionalnog identiteta te nadopunjuju turističku ponudu unikatnim proizvodima i originalnim uslugama.

Obrti mogu biti važna podrška velikim gospodarskim subjektima, osobito u djelatnosti prerađivačke industrije. Oni im mogu izrađivati proizvode koji zahtijevaju manje serije, ali i mnogo ljudskog rada i umijeća, te im pružati specifične usluge.

Udruženje obrtnika Ogulin promiče obrt i obrtništvo, usklađuje, zastupa i predstavlja obrtnike i ostale članove Udruženja i njihove zajedničke interese na području grada Ogulina te općina Josipdol, Tounj, Plaški i Dežanovac.

Prema podacima baze podataka Obrtnog registra na području Općine Dežanovac aktivna su 2 obrta:

- ETNO ŠINDRA, Obrt za tradicionalnu proizvodnju drvene šindre
- Ugostiteljsko trgovački obrt Alan

Proizvodni obrt ETNO ŠINDRA

Obiteljski proizvodni obrt nasljednik je proizvodnje drvene šindre od majstora tog zanata gospodina Jose Krizmanića iz sela Kuselj u Saborskom, čiji obrt ima tradiciju dugu više desetljeća.

Drvena šindra (šimla u Lici, šindrane dašćice u Bosni, schindel u Njemačkoj) jedno je od najstarijih materijala za pokrov kuća i drugih objekata u Hrvatskoj i u cijeloj Europi. Upotreba ovog matrijala se sačuvala do danas bez obzira na sve masovniju upotrebu crijeva.

Proizvodnja drvene šindre odvija se tradicionalno isključivo ručno, cjepanjem tj. kalanjem četinjače jele i/ili smreke zatim završne obrade, tzv. djeljanje. Odabir stabla za cjepanje drvene šindre je tajna svakog iskusnog majstora tog zanata jer samo 4% stabala u šumi je cjepko tj. adekvatno za proizvodnju drvene šindre. To su isključivo najkvalitetnija stabla u šumi, zaklonjena od vjetra, bez grana i čvorova s idelano ravnim godovima. Trajnost pokrova od drvene šindre bez ikakve impregnacije je 15 do 20 godina, a tretiranjem odgovarajućim sredstvima i premazima produljuje vijek trajnosti i preko 50 godina.

Posebnost drvene šindre kao pokrova jest u tome što je svojom težinom lagana, ljeti se ne pregrijava, a zimi ne zamrzava pa je kao takva zdrav pokrov idealan za sjenice, kuće, pušnice tj. sušare za meso i štale. Svojim etno izgledom, bojom i slojevitom teksturom daje posebnu slikovitost zgradama i cijelom krajoliku pa se kao takva koristi kao pokrov restorana, hotela i vikendica. Također, sve više se koristi kao obloga pročelja objekata jer je samo drvo kao takvo idealan termo i UV izolator, dok se u interijeru koristi za oblogu zidova iz estetskih razloga.

Kroz tradiciju obrta dugu više desetljeća, drvenom šindrom proizvedenom u obrtu ETNO ŠINDRA pokriveni su mnogi krovovi reprezentativnih objekata kao što su: svi objekti na području Nacionalnog parka Plitvička Jezera, svi objekti na području Nacionalnog parka Risnjak, stara župna crkva u Saborskom, selo Korana kraj Plitvice, naselje Rastoke i restoran Petro, rodna kuća Ante Starčevića u Žitniku kod Gospića, rodna kuća i muzej Nikole Tesle u Smiljanu kod Gospića, Ivanina kuća bajke i Frankopanski kaštel u Ogulinu, Trsatska gradina i mnogi drugi objekti.

Tržište rada

Tablica 12. Broj zaposlenih u pravnim osobama na području Općine Saborsko
Zaposleni u pravnim osobama, stanje 31. ožujka

Općina Saborsko	2016.	2017.	2018.	2019.
	18	15	7	12

Izvor: www.dzs.hr

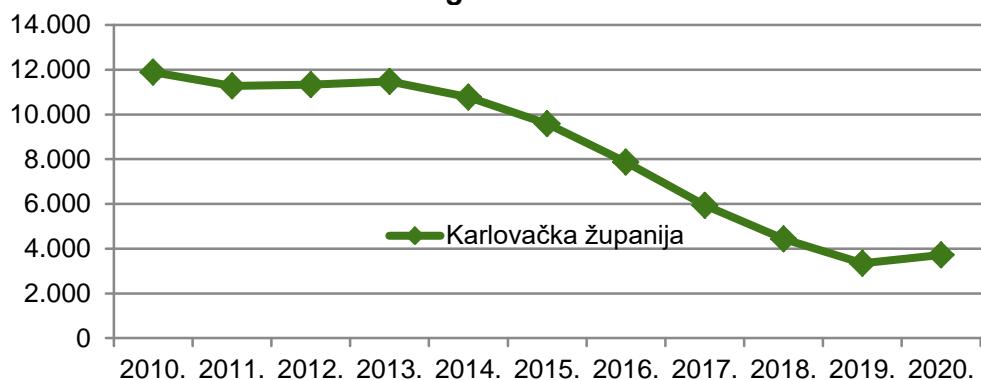
Broj zaposlenih u pravnim osobama na području Općine Saborsko 2019. u odnosu na 2018. godinu je povećan za 71,43%.

Tablica 13. Prosječna nezaposlenost u Karlovačkoj županiji i Općini Saborsko u razdoblju od 2010. – 2020. godine

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Karlovačka županija	11.893	11.281	11.331	11.478	10.781	9.592	7.872	5.931	4.438	3.342	3.717
Općina Saborsko	55	58	60	56	63	56	50	39	29	28	30

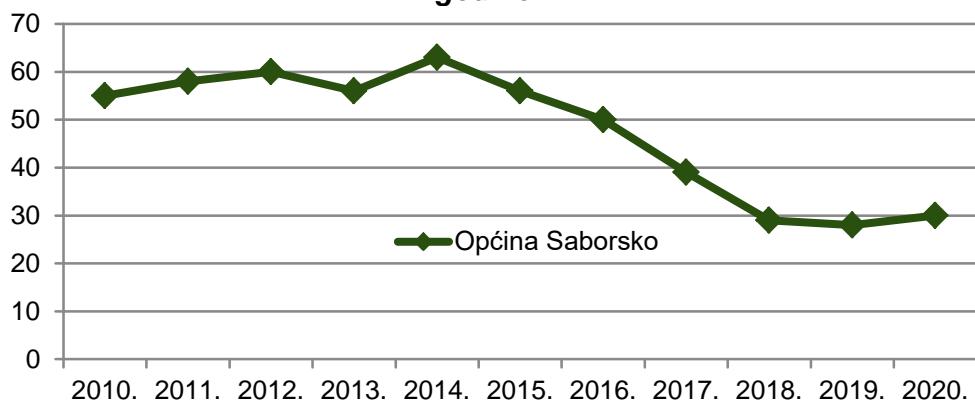
Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje-Statistika on-line-Registrirana nezaposlenost

Grafikon 5. Prosječna nezaposlenost u Karlovačkoj županiji u razdoblju 2010. – 2020. godine

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje-Statistika on-line-Registrirana nezaposlenost

Grafikon 6. Prosječna nezaposlenost u Općini Saborsko u razdoblju 2010. – 2020. godine

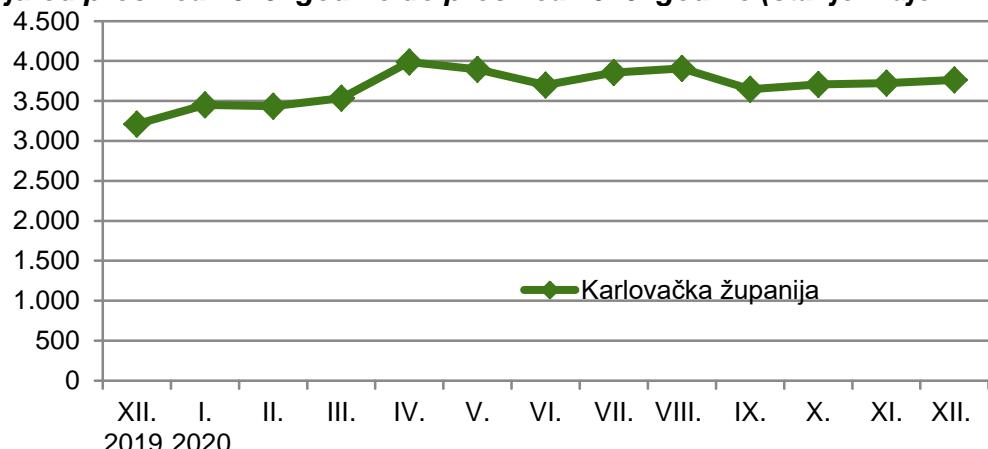
Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje-Statistika on-line-Registrirana nezaposlenost

Tablica 14. Nezaposlenost u RH, Karlovačkoj županiji i Općini Saborsko u razdoblju od prosinca 2019. godine do prosinca 2020. godine (stanje krajem mjeseca)

Nezaposlenost	RH	Karlovačka županija		Općina Saborsko	
		mjesec	broj	broj	udio u nezaposlenosti Županije (%)
		Prosinac 2019.	131.753	3.212	2,44
		Siječanj 2020.	139.924	3.449	2,46
		Veljača 2020.	137.977	3.436	2,49
		Ožujak 2020.	143.461	3.533	2,46
		Travanj 2020.	159.234	3.988	2,50
		Svibanj 2020.	157.839	3.897	2,47
		Lipanj 2020.	150.651	3.697	2,45
		Srpanj 2020.	151.433	3.856	2,55
		Kolovoz 2020.	151.368	3.907	2,58
		Rujan 2020.	147.434	3.648	2,47
		Listopad 2020.	154.168	3.708	2,41
		Studeni 2020.	156.550	3.724	2,38
		Prosinac 2020.	159.845	3.765	2,36

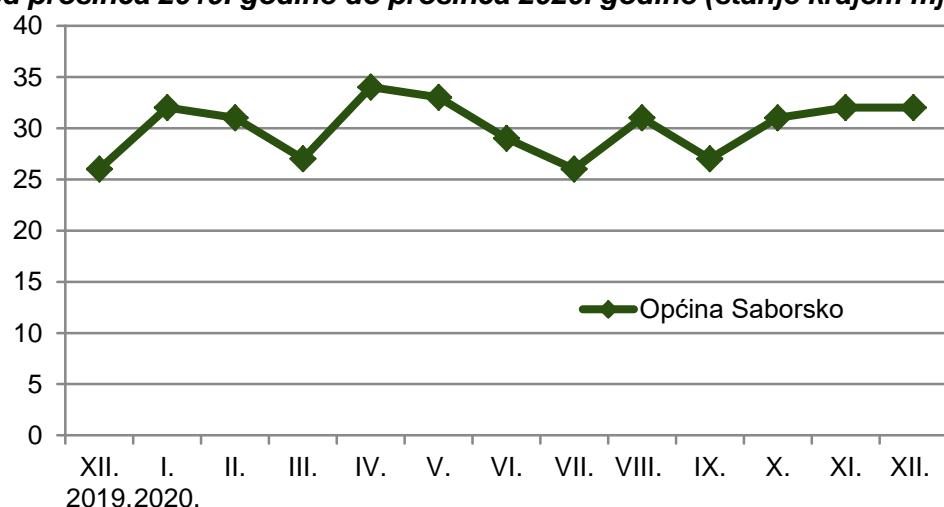
Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje-Statistika on-line-Registrirana nezaposlenost

Grafikon 7. Kretanje broja nezaposlenih osoba Karlovačke županije po mjesecima u razdoblju od prosinca 2019. godine do prosinca 2020. godine (stanje krajem mjeseca)

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje-Statistika on-line-Registrirana nezaposlenost

Grafikon 8. Kretanje broja nezaposlenih osoba Općine Saborsko po mjesecima u razdoblju od prosinca 2019. godine do prosinca 2020. godine (stanje krajem mjeseca)

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje-Statistika on-line-Registrirana nezaposlenost

Prema podacima za prosinac 2020. godine u Karlovačkoj županiji je bilo 3.765 registriranih nezaposlenih osoba, čime je Općina Saborsko sa registrirane 32 osobe imala udio od 0,85% u ukupnoj nezaposlenosti Karlovačke županije. Uspoređujući broj registriranih nezaposlenih osoba u prosincu 2019. sa podacima iz prosinca 2020. godine uočava se tendencija povećanja broja registriranih nezaposlenih osoba, kako na području Karlovačke županije, tako i na području Općine Saborsko.

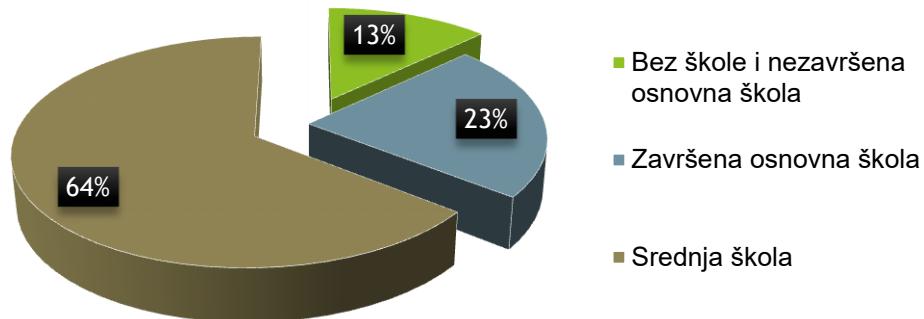
U obrazovnoj strukturi registriranih nezaposlenih osoba u 2020. godini na području Općine Saborsko najbrojnije su bile osobe sa završenom srednjom školom (20 osoba ili 64,52%), potom osobe sa završenom osnovnom školom (7 osoba ili 22,58%), te osobe bez škole i sa nezavršenom osnovnom školom (4 osobe ili 12,90%), a što je prikazano i u slijedećoj tablici i grafikonu.

Tablica 15. Pregled broja registriranih nezaposlenih osoba Karlovačke županije i Općine Saborsko prema razini obrazovanja u 2020. godini

Razina obrazovanja	2020. godina
Karlovačka županija - ukupno	3.717
(0) Bez škole i nezavršena osnovna škola	270
(1) Završena osnovna škola	813
(2) Srednja škola	2.216
(3) Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	233
(4) Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	185
Općina Saborsko - ukupno	30
(0) Bez škole i nezavršena osnovna škola	4
(1) Završena osnovna škola	7
(2) Srednja škola	20
(3) Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	0
(4) Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	0

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje-Statistika on-line-Registrirana nezaposlenost

Grafikon 9. Registrirane nezaposlene osobe na području Općine Saborsko prema razini obrazovanja u 2020. godini

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje-Statistika on-line-Registrirana nezaposlenost

2.5.2. Turizam

Saborsko i okolica postaju sve atraktivnije odredište brojnih domaćih i stranih posjetitelja. Blizina svjetski poznatog Nacionalnog parka Plitvička jezera zasigurno doprinosi povećanju te brojke, ali razlog su također jedinstvene prirodne i kulturne znamenitosti općine Saborsko. Ljepota i očuvanost izvornih saborskih šuma, livada, rječica, potoka i vrela te mogućnost raznovrsnog aktivnog odmora sve više zadržavaju prolaznike na području općine Saborsko.

Priroda općine Saborsko privlačna je u svako godišnje doba i oduševit će obiteljske goste, kao i sve one željne izazova: fotografе, planinare, cikloturiste, ribolovce i lovce, ljubitelje sportova na snijegu. Označene planinarsko-izletničke staze nalaze se na području Čorkove uvale, a vode do vrhova visokih preko 1200 metara. Biciklisti mogu slijediti oznake "rute 9" koja prolazi najzanimljivijim predjelima Saborskog i susjedne Rakovice.

Potpuni užitak boravka u ovom kraju jamče gostoljubivi domaćini i izvorna domaća hrana koju gosti mogu isprobati. Sir, med, medenjaci, rakija, pića od ljekovitog bilja i brojni drugi proizvodi u ponudi su uz "Zelenu cestu" koja u Saborsko vodi iz Josipdola i Plaškog.

Turističke atrakcije

Čorkova uvala

U sklopu Nacionalnoga parka Plitvička jezera očuvana je najljepša prašuma Dinarida – Čorkova uvala. Prašuma se prostire na području od 79,50 hektara. To je ikonska nedirnuta šuma bukve i jеле koja se razvija isključivo pod prirodnim uvjetima svoga staništa bez neposrednog utjecaja čovjeka. Jedna od posljednjih očuvanih netaknutih prašuma u Europi nazvana je po dugo zaboravljenom selu čiji se ostaci i danas mogu vidjeti na njenom rubu.

Slika 11. Čorkova uvala

Izvor: <https://saborsko.hr/corkova-uvala>

Kako se životni procesi u Čorkovoj uvali odvijaju nesmetano, u njoj su prisutni svi razvojni stadiji svih sastavnica prašumskog ekosustava. Dominantni dojam ostavljaju stabla različitih visina, debljina i starosti, npr. obična jela preko 500 godina starosti, visine 58 m i promjera 150 cm, a također velike dimenzije dosežu obična bukva i obična smreka.

Poučne staze približavaju ovaj šumski ekosustav posjetiteljima. Staze vode kroz veliki prašumski kompleks i planinske livade s predivnim pogledima. Informativne ploče duž staza pružaju posjetiteljima informacije o prašumskim ekosustavima i drugim prirodnim i kulturnim obilježjima tog područja.

Plitvička jezera

Nacionalni park na UNESCO listi svjetske prirodne baštine. Godišnje ga posjeti više od milijun posjetitelja. Većina se odlučuje na jednodnevni obilazak glavne atrakcije, stepenastog niza od 16 jezeraca povezanih desecima slapova. Obilazak traje 6 do 8 sati uz korištenje turističkog vlaka i brodića, a doživljaj je nezaboravan. Ali Plitvička jezera su mnogo više. Za obilazak svih tridesetak atrakcija parka i okolnog područja potrebno vam je barem pet dana. A Saborsko je dobra baza za takvo istraživanje.

Slika 12. Plitvička jezera slikana iz zraka

Izvor: <http://saborsko.net>

Biciklistička staza do Rakovice

Šumska cesta dužine 12 km koja se postepeno spušta kroz raznolike prirodne oblike vrtača do naselja Rakovica i glavne ceste. Veličanstveni vidikovac na polovici staze preko Korita na dolinu rijeke Korane. Povratak moguć i kroz Korita i Selište na glavnu cestu pa desno kroz Poljanak uspon u Saborsko. Ukupno 36 km.

Zelena cesta

Malo poznata i rijetko korištena državna cesta D42 na kojoj leži Saborsko pravo je osvježenje u ljetnim gužvama i kolonama između Zagreba i Jadranskog mora. To je i najkraći spoj s autoputa A1 do NP Plitvička jezera, samo 64 km od izlaza Ogulin, dok od izlaza Karlovac ima čak 95 km. Zbog nekoliko serpentina i uskog kolnika kod Sertić poljane zabrana je za kamione i autobuse, ali zato je idealna za opuštenu

vožnju biciklima i osobnim automobilima. U okolici Saborskog s Zelene ceste vodi nekoliko odvojaka do zanimljivih lokaliteta. Iz smjera naselja Plaški to su rječica Dretulja s ribogojilištem pastrva, utvrda Plaška glava, vrelo Sinjac (dubine 197m), rustikalni atelje keramike na otvorenom Janja Gora, periodično jezero Blata (presuši ljeti), Velika pećina, jama Balinka, a južno od Saborskog, na području nacionalnog parka, vrelo Kuselj, Čorkova uvala, kanjon rijeke Korane, rječica Plitvica i Plitvica Selo.

Spomenici Saborskog

Kružna šetnja od Info table na brdo Alan, s vidikovcem i odmorištem. Spust Križnim putem do srednjevjekovne crkvice B.D. Marije pa pored crkve sv. Ivana Nepomuka, župnog dvora i spomenika braniteljima i glavnom cestom kroz Saborsko uz okrepnu i razgled etno zbirke u krčmi Alan. Dužina 5 km, dva sata hoda.

Šetnica 5 vrela

Pješačka staza iz centra Saborskog preko cvjetnih livada u šumovitu udolinu do pet izvora koji stvaraju rječicu Jesenicu. Dužina 7 km, tri sata šetnje u jednom smjeru.

Biciklistička staza oko Ličke Jesenice

Posebnost općine Saborsko je skrivena udolina rijeke Jesenice, ponornice koja izvire u sjeni mrkih šuma planine Kapele i nestaje u brojnim ponorima da bi se ponovo pojavila kilometrima dalje u izvorima rijeka Slušnjice i Mrežnice. Bogata je potočnom pastrvom, piorima i riječnim rakovima, dokazom absolutne čistoće vode. Staza vodi iz Saborskog niz padinu brda Borik do starog mosta i crkve sv. Ilike Prvomučenika. U ovom močvarnom kraju dugo je čuvala stražu utvrda Jesenica grofova Frankopana. Iz Vidakovića počinje uspon na Kapelu starom srednjovjekovnom cestom za Dabar i Otočac. Cesta uz željezničku postaju nije prohodna pa idemo još jedan zavoj više lijevo na šumski put do ž.p. Javornik. Preko pruge lijevo do Ravnog Luga i dalje u Saborsko. Ukupno 26 km.

Smještajni kapaciteti

Za turiste koji u Saborskom žele prenoćiti ili pak provesti nekoliko dana smještaj nude privatni iznajmljivači koji iz godine u godinu postaju sve brojniji.

Tablica 16. Smještaj koji nude privatni iznajmljivači na području Općine Saborsko

Naziv objekta	Adresa objekta	Broj smještajnih jedinica	Smještajni kapacitet	
			broj kreveta	broj pomoćnih kreveta
Ivana	Senj 38, Saborsko	1	6	2
Biljevina	Biljevina 5, Saborsko	1	2	2
Kuća za odmor Conjar	Centar 83, Saborsko	1	3	2
Matan	Tuk 4, Saborsko	1	4	0
Kuća KRNJAŠ	Lička Jesenica 35, Lička Jesenica	1	10	0
ROBY	Senj 75, Saborsko	1	2	0
Matovina	Biljevina 19, Saborsko	2	6	2
Kuća za odmor MATE I JAGA	Kuselj 7, Saborsko	1	7	1
Kuća za odmor - Tetina Kuća	Centar 37A, Saborsko	1	4	2
VUKOVIĆ	Senj 70, Saborsko	1	7	2
ANNA	Senj 7, Saborsko	1	6	1
RELAX	Senj 21, Saborsko	2	7	4
MARIJA	Senj 20, Saborsko	1	5	0
LANA	Senj 32, Saborsko	1	2	2
ANNA M	Senj 7, Saborsko	1	2	2
ALAN	Centar 30, Saborsko	3	6	4
Kuća za odmor LUNA	Begovac 53, Begovac	2	6	0
Apartman NIKOLINA	Borik 17, Saborsko	1	4	2
UKUPNO:		23	89	28

Izvor: Općina Saborsko

Posjećenost

U sljedećoj tablici prikazani su podaci o ostvarenim dolascima i noćenjima na području Karlovačke županije i Općine Saborsko za 2018. i 2019. godinu.

Tablica 17. Ostvareni dolasci turista na području Karlovačke županije i Općine Saborsko 2018./2019. godine

Destinacija	Dolasci turista 2018.			Dolasci turista 2019.			Indeks 2019./2018.		
	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani
Karlovačka županija	353.264	27.726	325.538	364.517	33.727	330.790	103,2	121,6	101,6
Općina Saborsko	2.468	88	2.380	2.565	71	2.494	103,9	80,7	104,8

Izvor: www.dzs.hr (Prema statističkim područjima; Turizam, Dolasci i noćenja turista u 2018.; Dolasci i noćenja turista u 2019.)

Tablica 18. Ostvarena noćenja turista na području Karlovačke županije i Općine Saborsko 2018./2019. godine

Destinacija	Noćenja turista 2018.			Noćenja turista 2019.			Indeks 2019./2018.		
	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani
Karlovačka županija	608.366	53.103	555.263	626.231	62.382	563.849	102,9	117,5	101,5
Općina Saborsko	4.436	169	4.267	4.998	175	4.823	112,7	103,6	113,0

Izvor: www.dzs.hr (Prema statističkim područjima; Turizam, Dolasci i noćenja turista u 2018.; Dolasci i noćenja turista u 2019.)

Usporedbom podataka o dolascima turista i ostvarenim noćenjima u 2018. i 2019. godini uočljiva je pozitivna promjena kako na području Karlovačke županije, tako i na području Općine Saborsko.

Na području Karlovačke županije je u 2019. godini došlo do povećanja ukupnog broja dolazaka turista za 3,2%, te povećanja ukupno ostvarenih noćenja za 2,9%. Na području Općine Saborsko se usporedbom također uočava povećanje, pa je tako ostvareno povećanje ukupnog broja dolazaka turista za 3,9%, te povećanje ukupno ostvarenih noćenja za 12,7%.

2.5.3. Poljoprivreda

Poljoprivreda kao važna gospodarska djelatnost ima značenje u ovom prostoru radi očuvanja pojačane zaštite vrijednog obradivog zemljišta kojem u nekim dijelovima prijeti obrastanje šumskom vegetacijom.

Poljoprivredna područja na ovim prostorima se svode na relativno male površine obradive zemlje. Te površine valja i nadalje njegovati, odnosno intenzivirati mogućnosti njihova korištenja.

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta na kojoj je registrirana poljoprivredna proizvodnja na području Općine Saborsko obuhvaćena ARKOD sustavom iznosi 134,14 ha. Od toga se najviše zemljišta nalazi pod krškim livadama 57,25% i oranicama 25,11%.

Tablica 19. Prikaz broja i površine ARKOD parcela prema vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta na području Općine Saborsko 31.12.2019.

Vrsta uporabe poljoprivredne površine	Površina parcela (ha)	Broj parcela
Oranica	33,68	115
Staklenik na oranici	0,01	1
Livada	76,79	171
Krški pašnjak	19,99	49
Voćnjak	1,69	12
Mješoviti višegodišnji nasadi	0,84	1
Privremeno neodržavana parcela	1,14	4
UKUPNO	134,14	353

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Poljoprivredno gospodarstvo čine sve proizvodne jedinice na kojima se obavlja poljoprivredna djelatnost i kojima upravlja poljoprivrednik, a koje se nalaze na području Republike Hrvatske. Pravni subjekti koji koriste poljoprivredna zemljišta na području Općine Saborsko su obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG) te poljoprivredna zadruga (Braniteljska poljoprivredna zadruga Podkapela).

Tablica 20. Broj poljoprivrednih gospodarstava prema organizacijskim oblicima na području Općine Saborsko na dan 31.12.2019. godine

Poljoprivredna gospodarstava prema organizacijskim oblicima	Broj
Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG)	32
Zadruga	1
UKUPNO	33

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Poljoprivrednim gospodarstvima na ovom području pruža se mogućnost plasmana domaćih poljoprivrednih, prehrambenih i dr. proizvoda (izvorne domaće hrane) kao dijela turističke ponude.

Područje Općine Saborsko pogodno je za uzgoj krumpira (lički krumpir) čiju proizvodnju treba poticati, jer lički krumpir predstavlja brand koji je zaštićen na europskoj razini, a svoje mjesto nalazi na jelovniku Nacionalnog parka Plitvička jezera, ali i na policama trgovačkog centra.

Razvoj poljoprivrede i dalje će se velikim dijelom temeljiti na obiteljskim gospodarstvima. Potrebno je poticati objedinjavanje čestica poljoprivrednog zemljišta u funkcionalnu cjelinu odgovarajuće veličine da bi se na njemu mogla zasnovati rentabilna, tržišna proizvodnja. Održivi razvoj poljoprivrede treba se zasnivati na ekološki prihvatljivijim oblicima poljoprivredne proizvodnje.

Stočarstvo

Jedna od djelatnosti koja je od važnosti za gospodarski razvoj brdsko-planinskih područja koje podupire Republika Hrvatska je i stočarstvo. Stočarska proizvodnja važna je zbog komplementarnosti s ratarskom proizvodnjom i ona predstavlja jedan od razvojnih potencijala razvoja Općine Saborsko. Kapacitet stočarske proizvodnje u Općini Saborsko prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 21. Brojno stanje domaćih životinja na području Općine Saborsko na dan 31.12.2019.

OPĆINA SABORSKO		Brojno stanje domaćih životinja na dan 31.12.2019.
GOVEDA	Broj gospodarstava	5
	Broj životinja	9
KONJI	Broj gospodarstava	1
	Broj životinja	2
SVINJE	Broj gospodarstava	4
	Broj životinja	11
OVCE	Broj gospodarstava	9
	Broj životinja	354

Izvor: Jedinstveni registar domaćih životinja (JRDŽ), Hrvatska poljoprivredna agencija, HPA

2.5.3. Šumarstvo

Najznačajniji prirodni resursi Općine Saborsko su šume s obzirom da je pod šumskim zemljишtem veliki dio prostora općine računajući i šume u sklopu NP Plitvička jezera. Šume se protežu na površini od 12.185,1 ha i zauzimaju 91,96% prostora Općine (uključivo i šume na području Nacionalnog parka Plitvička jezera i vojnog poligona).

Najzastupljenija je mješovita šuma bukve i jele, a mjestimično se pojavljuju smreka, javor, obični i crni bor.

Šumama u državnom vlasništvu na području Općine Saborsko gospodare "Hrvatske šume" d.o.o., Uprava šuma Podružnica Ogulin (Šumarija Saborsko - Plaški). Šumama na području Nacionalnog parka Plitvička jezera i vojnog poligona „Eugen Kvaternik“ upravljaju Javna ustanova NP Plitvička jezera i Oružane snage RH. Dio šuma nalazi se u privatnom vlasništvu.

Tablica 22. Pregled šuma kojima gospodari Šumarija Saborsko-Plaški

Državne šume Općine Saborsko			
Gospodarske jedinica (GJ)	GJ Titra – Javornik	GJ Bršljanovica	GJ Krasnica*
Ukupna površina (ha)	2.674,03	1.300,72	3.908,63
Obrasla površina (ha)	2.581,71	1.275,48	3.873,51
Ukupna drvna zaliha (m ³)	869.643	390.923	1.222.297
Tečajni godišnji prirast (m ³)	17.598	6.907	25.141

*GJ Krasnica je dijelom na području Općine Saborski dijelom Općine Plaški (manji dio površine)

Izvor: <http://javni-podaci.hrsUME.hr>

Na području Općine postoje još uvijek dva (2) minska polja koja se nalaze na teško dostupnom terenu koje je na području kojim gospodari Šumarija Saborsko-Plaški, Uprava šuma podružnica Ogulin, Hrvatske šume d.o.o.

Šumarstvo kao gospodarska djelatnost ima posebno značenje radi očuvanja i pojačane zaštite šumskog fonda te ga je potrebno temeljiti na načelu održivog gospodarenja. Gospodarenje šumama (naročito privatnim) s gledišta korištenja i zaštite prostora treba unaprijediti prema stručnim kriterijima i principima šumarske struke u cilju naglašavanja općekorisnih funkcija šuma i održanja ekološke ravnoteže u prostoru.

2.6. Društvene djelatnosti

Jedna od temeljnih funkcija jedinica lokalne i regionalne samouprave, pa tako i Općine Saborsko jeste zadovoljavanje javnih potreba u društvenim djelatnostima. Za izvršenje ove obveze u proračunu Općine se osiguravaju potrebna finansijska sredstva, a temeljem programa javnih potreba koji se utvrđuju svake godine.

2.6.1. Odgoj i obrazovanje

Predškolski odgoj

Predškolski odgoj obuhvaća programe odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koji se ostvaruju u dječjim vrtićima sukladno zakonu. Predškolski odgoj ostvaruje se u skladu s razvojnim osobinama i potrebama djece te socijalnim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji.

U Općini Saborsko ukazala se potreba za organiziranjem programa predškolskog odgoja. Općina Saborsko nije imala finansijske mogućnosti za osnivanje dječjeg vrtića stoga je program predškolskog odgoja organizirala kao ustrojbenu jedinicu pri Osnovnoj školi Plaški. Prostor Područne škole u Saborskome koristiti se za potrebe provođenja programa predškolskog odgoja.

Općina Saborsko pomaže rad vrtića godišnje s 400 tisuća kuna te je pomogla i u uređenju prostora.

Vrtić pohađa 17 mališana s područja Saborskog što je velika pomoć roditeljima s ovog prostora koji do sada nisu imali mogućnost smještaja djece predškolske dobi.

Osnovno obrazovanje

Na području općine Saborsko djeluje Područna škola Saborsko koja je dio Osnovne škole Plaški. Školu u Saborskome pohađaju učenici do 4. razreda, a učenici od 5.-8. razreda nastavu pohađaju u Osnovnoj školi Plaški.

Tablica 23. Broj učenika u Osnovnoj školi Saborsko u razdoblju od 2015./2016. do 2019./2020. školske godine

OŠ SABORSKO		
Rbr.	Školska godina	Broj učenika
1.	2015./2016.	9
2.	2016./2017.	10
3.	2017./2018	12
4.	2018./2019.	13
5.	2019./2020.	13

Izvor: www.dzs.hr

Slika 13. Područna škola Saborsko

Izvor: <https://saborsko.hr>

Srednjoškolsko i visoko obrazovanje

Ustanove srednjoškolskog i visokog obrazovanja ne postoje na području Općine Saborsko pa osobe srednjoškolsko obrazovanje, kao i ako se odluče za visoko obrazovanje stječu u mjestima van Općine, drugim većim županijskim središtima ili pak izvan same Županije.

2.6.2. Zdravstvo i socijalna skrb

Dom zdravlja Ogulin – Ordinacija opće prakse Saborsko

U Saborskem radi ambulanta, u kojoj je zaposlen jedan liječnik opće prakse i medicinski tehničar, a dva dana u tjednu u ambulantu dolazi stomatolog i to srijedom poslijepodne i četvrtkom prijepodne. Matična zdravstvena ustanova ambulante u Saborskem je Dom zdravlja Ogulin.

Socijalna skrb

Socijalnim programom Općine Saborsko utvrđuju se prava korisnika na oblike pomoći iz djelatnosti socijalne skrbi koju osigurava Općina Saborsko iz svog Proračuna. Pod korisnicima prava podrazumijevaju se osobe – samci ili obitelji koje nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti osigurati svojim radom ili prihodom od imovine ili iz drugih izvora.

Oblici pomoći Socijalnog programa Općine Saborsko su:

- Pomoć u ogrjevnom drvu
- Troškovi prehrane i stanovanja učenika
- Naknada pogrebnih troškova
- Novčana pomoć za opremanje novorođenčadi
- Subvencije troškova stanovanja
- Potpore i pomoći studentima
- Pomoć udrugama slijepih i invalidnih osoba
- Jednokratna novčana pomoć

2.6.3. Civilno društvo

Na području općine Saborsko djeluju udruge civilnog društva čiji rad ima poseban društveni značaj za Općinu Saborsko. Rad ovih udruga podupire se izdvajanjem određenih sredstava iz proračuna Općine Saborsko.

Općina Saborsko naročito podržava i potiče programe i manifestacije udruga i drugih organizacija u kulturi, međudržavnu kulturnu suradnju, sustav zaštite i očuvanja kulturnih dobara na području općine Saborsko, muzejsko-galerijske i arhivske djelatnosti, izdavanje časopisa i listova o kulturi, glazbeno stvaralaštvo i plesno stvaralaštvo, te rekonstrukciju, sanaciju, adaptaciju i opremanje objekata kulture.

Na području općine Saborsko nema sportskih klubova kao ni sportskih objekata.

Na području općine Saborsko aktivno je 6 udruga civilnog društva, a popis istih vidljiv je u sljedećoj tablici.

Tablica 24. Popis aktivnih udruga civilnog društva na području općine Saborsko

R.b.	Naziv udruge
1.	PČELARSKA UDRUGA "MEDUN" SABORSKO
2.	LOVAČKO DRUŠTVO "KUNA" SABORSKO
3.	UDRUGA MALOJETNIH DRAGOVOLJACA DOMOVINSKOG RATA HRVATSKE PODRUŽNICA KARLOVAČKE ŽUPANIJE
4.	ŽENSKA AKCIJA SABORSKO
5.	UDRUGA HRVATSKIH VOJNIH INVALIDA DOMOVINSKOG RATA SABORSKO
6.	DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO SABORSKO

Izvor: Ministerstvo pravosuđa uprave-Registar udruga

3. SWOT ANALIZA

SWOT analiza je sredstvo koje pomaže prepoznati, otkriti i utvrditi ključne čimbenike razvoja, potencijale za razvoj, kao i ograničenja u razvoju, u ovom slučaju razvoju Općine Saborsko. Sukladno SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) analizi identificirane su sljedeće snage, slabosti, prilike i prijetnje, a koje se odnose na Općinu Saborsko.

3.1. SWOT- Položaj, resursi i infrastruktura

Snage	Slabosti
Položaj, resursi i infrastruktura	
<ul style="list-style-type: none">✓ Blizina NP Plitvička jezera✓ Prostor općine obiluje prirodnim ljepotama✓ Očuvan okoliš✓ Bogati izvori pitke vode✓ Šume kao najznačajniji prirodni resurs✓ Pozitivan migracijski saldo na području općine u 2019. godini✓ Općina provodi mјere odvojenog sakupljanja otpada	<ul style="list-style-type: none">✓ Nedovoljna suradnja s NP Plitvička jezera✓ Prometna izoliranost područja✓ Nedovoljna iskorištenost šumskih resursa u korist domaćih drvoradivača✓ Loša demografska slika područja✓ Područje Općine karakterizira negativni prirodni priraštaj✓ Općina Saborsko bilježi smanjenje broja stanovnika✓ Prosječno staro stanovništvo✓ Nedovoljno poticanje mladih i nezainteresiranost mladih naraštaja✓ Stanje vodovodne i kanalizacijske infrastrukture✓ Nezadovoljavajuće stanje prometne infrastrukture (loše stanje ceste D-42)✓ Nedostatak prikladnog javnog prijevoza✓ Loša pokrivenost signala na pojedinim lokacijama
Prilike	Prijetnje
Položaj, resursi i infrastruktura	
<ul style="list-style-type: none">✓ Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti✓ Čuvati postojeće šumske površine✓ Zaštita i turistička valorizacija objekata kulturne baštine✓ Obnova i uređenje vjerskih i sakralnih objekata✓ Poticajne mјere mladim bračnim parovima i povratnicima na područje Općine✓ Prazne kuće koje se mogu naseliti mladim obiteljima✓ Modernizacija postojeće i izgradnja nove infrastrukture✓ Prenamjena neiskorištene infrastrukture i obnova tradicionalne arhitekture✓ Korištenje sredstava EU fondova za razvoj infrastrukture	<ul style="list-style-type: none">✓ Populacijsko pražnjenje područja✓ Nedovoljna angažiranost države u području demografije✓ Prekomjerno i neefikasno korištenje resursa✓ Loše gospodarenje otpadom i pojava lokacija onečišćenih otpadom✓ Zanemarivanje područja od strane nadležnih regionalnih i državnih institucija✓ Izgradnja infrastrukture loše kvalitete✓ Minski sumnjiva područja✓ Negativan utjecaj na okoliš vojnog vježališta/poligona za stanovništvo u blizini✓ Migrantska kriza (kretanje migranata preko područja Općine)✓ Neodržavanje i devastacija kulturne baštine✓ Iseljavanje uzrokovan nedovoljnom intervencijom države u ovo područje (odgoda izgradnje obilaznice D 42)

3.2. SWOT- Gospodarstvo

Snage	Slabosti
Gospodarstvo	Gospodarstvo
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bogati prirodni resursi za razvoj ekološke poljoprivrede i ruralnog turizma ✓ Velike površine državnog i općinskog zemljišta ✓ Gostoljubivi domaćini i izvorna domaća hrana (sir, med, medenjaci, rakija, pića od ljekovitog bilja i brojni drugi proizvodi) na raspolaganju posjetiteljima ✓ Postojeći turistički sadržaj (apartmani, kuće za odmor, autokamp, ugostiteljski objekti...) ✓ Velik broj privatnih iznajmljivača soba ili apartmana ✓ Povećanje broja dolazaka i noćenja turista na području Općine ✓ Buđenje svijesti dionika lokalnog razvoja o potrebi pokretanja turističkih projekata 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nizak indeks razvijenosti Općine Saborsko ✓ Nedovoljna iskorištenost šumskih resursa u korist domaćih drvoprerađivača ✓ Nedovoljna valorizacija prirodnih i kulturnih potencijala u turističke svrhe ✓ Trajanje turističke sezone ✓ Relativno male površine obradive zemlje ✓ Rascjepkanost zemljišta ✓ Neriješeni imovinsko-pravni odnosi ✓ Neuređene površine poljoprivrednog zemljišta ✓ Stanovnici ovog područja nisu ciljano orijentirani prema poljoprivrednoj djelatnosti (relativno mali broj stanovištva se bavi poljoprivredom) ✓ Sabo razvijeno poduzetništvo ✓ Nedostatak poduzetničkog duha ✓ Nedostatak kapitalnih investicija ✓ Nedostatak radne snage
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> ✓ EU fondovi, bespovratne potpore ✓ Privlačenje stranih investicija ✓ Proizvodnja energije iz obnovljivih izvora ✓ Zaštita vrijednog obradivog zemljišta ✓ Ukrupnjavanje poljoprivrednih parcela ✓ Razvoj drvne industrije (ulaganja u kapacitete za proizvodnju i preradu drveta) i šumarstva ✓ Razvoj novih selektivnih oblika turističke ponude ✓ Zimski i cjelogodišnji turizam ✓ Turistički valorizirati i sadržajno osmislitи očuvane ruralne cjeline i pojedinačne lokalitete ✓ Osmisliti putove i trase kulturne i prirodne baštine uz afirmaciju autohtonih proizvoda, običaja i ostalih kulturnih vrijednosti ✓ Promoviranje Općine putem medija i društvenih mreža 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Učestale izmjene zakonskih propisa ✓ Složene zakonske procedure, sporost administracije i nedovoljna autonomija na lokalnoj razini koja bi omogućila bržu realizaciju investicija ✓ Manjak kvalificiranih stručnjaka na tržištu rada ✓ Smanjenje broja OPG-ova i općenito ljudi koji se bave poljoprivrednom djelatnošću ✓ Neregulirane gospodarske aktivnosti – siva ekonomija ✓ Ograničenje posjeta u NP Plitvička jezera ✓ Konkurentnost drugih turističkih destinacija ✓ Pandemija COVID-19 mogla bi izazvati gospodarsku krizu i zaustaviti razvoj cijele države pa tako i Općine Saborsko

3.3. SWOT- Društvene djelatnosti

Snage	Slabosti
Društvene djelatnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Organiziran program predškolskog odgoja ✓ Područna škola Saborsko koju pohađaju učenici do 4. razreda osnovne škole ✓ Veliki prostor područne škole ✓ Stručan kadar u odgojno-obrazovnim ustanovama ✓ Dosadašnje djelovanje udruga civilnog društva čiji rad ima poseban društveni značaj ✓ Udruge koje se bave očuvanjem tradicije ✓ Postojeći kapaciteti unutar organizacija civilnog društva: znanja, vještine, iskustvo, infrastruktura, informacije ✓ Stipendiranje studenata s prebivalištem na području općine ✓ Naknada troškova prehrane i stanovanja učenicima sa prebivalištem i boravištem na području općine ✓ Postojanje ambulante i zubarske ordinacije 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Obrazovni projekti stanovništva značajno nije na zadovoljavajućoj razini ✓ Sve je manji broj mladih ✓ Mali broj djece (sve manje korisnika u odgojno-obrazovnim ustanovama) ✓ Nepostojanje kulturno-umjetničkog društva ✓ Nedovoljna osnaženost civilnog sektora u finansijskom, tehničkom i ljudskom pogledu ✓ Nedostatak inicijative udruga za potražnju drugih izvora financiranja – osim lokalnog proračuna ✓ Dislociranost od Opće Bolnice Ogulin
Prilike	Prijetnje
Društvene djelatnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uvođenje novih programa obrazovanja (škola u prirodi) ✓ Veći broj edukativnih radionica ✓ Razvijanje zajedničkih projekata organizacija civilnog društva ✓ Jačanje koordinacije udruga ✓ Razvoj svijesti o važnosti cijeloživotnog učenja ✓ Daljnji razvoj i unapređenje obrazovnog sustava ✓ Poboljšanje informatičke pismenosti stanovnika ✓ Utvrđivanje potrebe za razvoj staračkih i obiteljskih domova za starije osobe ✓ Izgradnja rekreativnog centra za stanovnike 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zatvaranje PŠ Saborsko zbog malog broja djece ✓ Slaba zainteresiranost građana u projektima od javnog interesa ✓ Nedostatno financiranje društvenih djelatnosti ✓ Nefleksibilan obrazovni sustav utječe na nesrazmjer ponude i potražnje na tržištu rada ✓ Nedostatan kapacitet za provedbu EU projekata kod udruga

4. RAZVOJNE POTREBE I RAZVOJNI POTENCIJALI

SMJEŠTAJ, KLIMA I PRIRODNI RESURSI	
Razvojne potrebe	Razvojni potencijali
<ul style="list-style-type: none"> - održivo gospodarenje šumama (očuvanje i zaštita šumskog fonda) - iskoristiti klimatske pogodnosti za razvoj nekih od oblika turizma - iskoristiti blizinu NP Plitvička jezera za snažniji razvoj turizma i ugostiteljstva - valorizacija biološke i krajobrazne različitosti u turističke svrhe - uređenje staza oko rijeke, uređenje korita rijeke, popravak brana, čišćenje i regulacija ponora 	<ul style="list-style-type: none"> - veliki dio prostora općine pod šumama - umjerena planinska klima - blizina NP Plitvička jezera - bogati prirodni resursi i očuvan okoliš
STANOVNIŠTVO	
Razvojne potrebe	Razvojni potencijali
<ul style="list-style-type: none"> - mogućnost korištenja sredstava iz fondova EU (koji se tiču financiranja projekta u sektoru razvoja ljudskih potencijala i zapošljavanja) - provođenje natalitetnih mjera s ciljem rasta broja stanovnika i pomlađivanja populacije - povećanje naknada za novorođeno dijete - razvoj sustava cijeloživotnog obrazovanja kako bi se dodatno smanjila stopa nezaposlenosti i smanjio odlazak mlađih - ulagati u mlade bračne parove i povratnike na područje Općine - naseljavati prazne kuće mladim obiteljima 	<ul style="list-style-type: none"> - mladi bračni parovi - osobe koje se žele doseliti na područje općine - studenti - visoko obrazovani kadar koji je i dalje potrebno nastaviti stipendirati
INFRASTRUKTURA	
Razvojne potrebe	Razvojni potencijali
<ul style="list-style-type: none"> - infrastrukturne građevine prilagoditi zahtjevima zaštite prostora, uvažavajući uvjete nadležnih službi za zaštitu krajobraznih i prirodnih vrijednosti - izgradnja lokalne infrastrukture (asfaltiranje lokalnih puteva i nogostupa, uređenje šetnica, rekonstrukcija i izgradnja javne rasvjete...) - razvijati turističku infrastrukturu - izgradnja cjelovitog vodovodnog i kanalizacijskog sustava - ulaganja u telekomunikacije i energetski sustav - razvoj infrastrukture za investitore 	<ul style="list-style-type: none"> - projekti koji za cilj imaju unaprjeđenje postojeće turističke infrastrukture - projekti izgradnje vodovodne i kanalizacijske mreže - suradnja i zajednički infrastrukturni projekti s drugim lokalnim jedinicama na području Karlovačke županije
KULTURNO-POVIJESNA BAŠTINA	
Razvojne potrebe	Razvojni potencijali
<ul style="list-style-type: none"> - projekti vezani uz održavanje kulturnih spomenika - zaštita i turistička valorizacija objekata kulturne baštine - obnova frankopanske tvrđave u Ličkoj Jesenici - uređenje puta „Marije Terezije“ s ciljem uređenja šetnica - obnova vjerskih i sakralnih objekata 	<ul style="list-style-type: none"> - kulturno-povijesni spomenici od kojih svaki ima vlastitu posebnu povijesno-kulturnu dimenziju i poseban značaj

GOSPODARSTVO	
Razvojne potrebe	Razvojni potencijali
<ul style="list-style-type: none"> - nastaviti promovirati izvornu domaću hranu kao dio turističke ponude - plasman poljoprivrednih proizvoda i njihovih prerađevina kroz neki od oblika turizma - jačati turističku ponudu osobito u razvoju specifičnih oblika turizma (cikloturizam, ribolovni, lovni, seoski, zdravstveni, zimski, izletnički turizam i sl.) - udruživanje poljoprivrednika u proizvođačke organizacije kao jedan od načina postizanja veće razine konkurentnosti na tržištu, - održivi razvoj kojeg čini ekološka poljoprivredna proizvodnja - proizvodnja eko hrane - okrupnjavanje i uređenje zapuštene državne i općinske zemlje - razvoj stočarske i poljoprivredne proizvodnje (krumpira) - ulaganje u mehanizaciju i veći poticaji za poljoprivredu - prilagođavanje proizvodnje i proizvoda standardima i zahtjevima EU - ulagati u kapacitete za proizvodnju i preradu drveta - energija dobivena iz obnovljivih izvora (korištenje biomase iz šumarstva) 	<ul style="list-style-type: none"> - subjekti malog gospodarstva – poduzetnici i obrtnici na području Općine Saborsko - obiteljska poljoprivredna gospodarstva - velike površine državnog i općinskog zemljišta - dosadašnja usmjerenost prema razvoju turizma - suradnja s ključnim dionicima turističkog sustava - prirodni potencijal područja za razvoj lovnog i ribolovnog turizma - šume kao značajan resurs za razvoj drvne industrije
DRUŠTVENE DJELATNOSTI	
Razvojne potrebe	Razvojni potencijali
<ul style="list-style-type: none"> - zadržati mlado i visokoobrazovano stanovništvo na području Općine - osigurati osnovne materijalne, prostorne i druge uvjete za organizacijsku konsolidaciju i razvoj programske djelatnosti udruga - poticati rad udruga koje svojim programima i radom djeluju s ciljem povećanja kvalitete života na području Općine, te pridonose većoj socijalnoj pravednosti - utvrđivanje potrebe za razvoj staračkih i obiteljskih domova za starije osobe - rekreativni centar za stanovnike - sportska dvorana i teren 	<ul style="list-style-type: none"> - raznolike djelatnosti udruga civilnog društva - postojeći kapaciteti unutar organizacija civilnog društva: znanja, vještine, iskustvo, infrastruktura, informacije - uključenost civilnog sektora u razvojno planiranje

5. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA

5.1. Vizija

Proces strateškog planiranja razvoja identificiranjem strateških pitanja započinje određivanjem prioriteta, tj. pitanja koja su važna za postizanje željene buduće vizije Općine Saborsko i koja su se pokazala važnima u analizi. Strateško pitanje traži načine da se utječe na slabe strane, gradi na jakim stranama, reagira na prijetnje i da se iskoriste mogućnosti u cilju ostvarenja vizije.

Vizija nam ukazuje na nužnost vrednovanja ljudskih i materijalnih potencijala radi stvaranja bogatstva i blagostanja i to ne samo kroz ostvareno u obliku ekonomskih koristi, već i kroz stvaranje novih mogućnosti u okviru društvenog života područja prilikom čega iznimno značenje ima uključivanje lokalnog stanovništva, te drugih institucija i privrednih subjekata, te njihovo upoznavanje i simultano prilagođavanje novim uvjetima poslovnog djelovanja, jačanje konkurentnosti na lokalnom, regionalnom i globalnom tržištu, poticanje nove kvalitete i razvoja turističke ponude Općine Saborsko.

Vizija razvoja je inspirativno viđenje odnosno deklaracija koja definira ono što se želi postići u dugoročnom razdoblju te služi kao jasan vodič za odabir ciljeva i postupaka djelovanja.

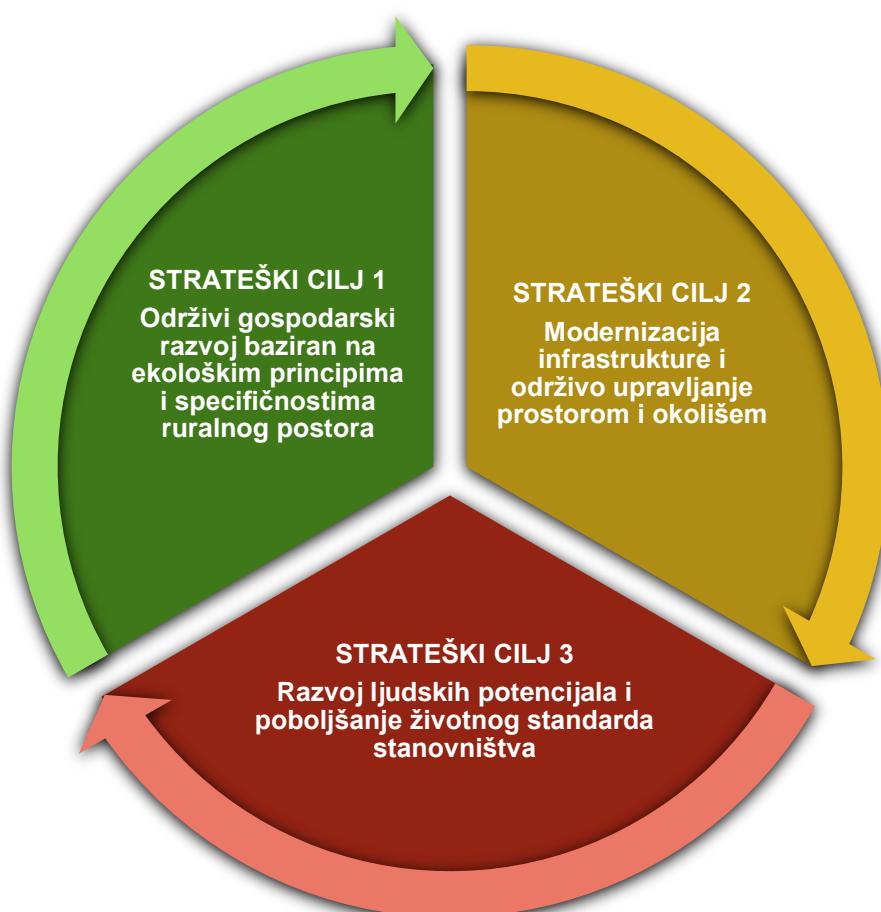
VIZIJA

Saborsko želi biti atraktivna turistička destinacija prepoznatljiva po bogatim prirodnim resursima, očuvanom okolišu, izvornoj domaćoj hrani, ruralnom ambijentu i kulturi saborskoga kraja koja održivi gospodarski razvoj temelji na ekološkoj poljoprivredi, drvnoj industriji, posebnostima ruralnog prostora te specifičnim oblicima aktivnog turizma (seoski, lovno-ribolovni, izletnički, zdravstveni, sportski, zimski i sl.).

5.2. Strateški ciljevi

Definiranje ciljeva smatra se ključnom fazom procesa strateškog planiranja. Strateški ciljevi razvoja nastali su kao rezultat vizije razvoja, analize stanja, ključnih problema i SWOT analize i obuhvaćaju najvažnije odrednice razvoja odnosno pravac u kojem će se Općina kretati. U skladu s time, za Općinu Saborsko definirana su 3 strateška cilja koja bi trebala osigurati daljnji razvoj Općine u budućnosti, a biti će postignuti uspješnom provedbom mjera i aktivnosti.

STRATEŠKI CILJEVI OPĆINE SABORSKO ZA RAZDOBLJE 2021.-2027.

6. PRIORITETI JAVNE POLITIKE

6.1. Posebni ciljevi i mjere

U okviru svakog strateškog cilja definirani su razvojni prioriteti, odnosno posebni ciljevi za čije su ostvarenje predviđene razvojne mjere koje predstavljaju projekt ili skupinu projekata koje treba provesti kako bi se ostvario postavljeni cilj, odnosno za svaku razvojnu mjeru definirane su aktivnosti potrebne da bi se mjeru aktivno provodila.

6.1.1. Definirani posebni ciljevi

STRATEŠKI CILJ	POSEBNI CILJ
1. Održivi gospodarski razvoj baziran na ekološkim principima i specifičnostima ruralnog postora	1.1. Razvoj turističke destinacije 1.2. Jačanje malog gospodarstva i stvaranje uvjeta za zapošljavanje 1.3. Održiva poljoprivredna proizvodnja koja se zasniva na autohtonim i ekološkim proizvodima
2. Modernizacija infrastrukture i održivo upravljanje prostorom i okolišem	2.1. Unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture 2.2. Stvaranje uvjeta za održivo gospodarenje otpadom 2.3. Korištenje obnovljivih izvora energije
3. Razvoj ljudskih potencijala i poboljšanje životnog standarda stanovništva	3.1. Podizanje društveno-socijalnog standarda i zdravstvene sigurnosti 3.2. Jačanje sustava organizacija civilnog društva

6.1.2. Definirane mjere

Mjere predstavljaju skup međusobno povezanih aktivnosti i projekata u određenom upravnom području kojom se izravno ostvaruje posebni cilj, a neizravno se pridonosi ostvarenju strateškoga cilja.

1. Održivi gospodarski razvoj baziran na ekološkim principima i specifičnostima ruralnog postora	
POSEBNI CILJ	MJERA
1.1. Razvoj turističke destinacije	1.1.1. Unapređenje turističkih programa i sadržaja 1.1.2. Razvoj selektivnih oblika turizma 1.1.3. Ulaganja u turističku infrastrukturu
1.2. Jačanje malog gospodarstva i stvaranje uvjeta za zapošljavanje	1.2.1. Razvoj poduzetništva i obrtništva 1.2.2. Proširenje proizvodnih kapaciteta za preradu drveta
1.3. Održiva poljoprivredna proizvodnja koja se zasniva na autohtonim i ekološkim proizvodima	1.3.1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava 1.3.2. Poticanje uzgoja autohtonih i ekoloških proizvoda 1.3.3. Promocija lokalnih proizvoda

2. Modernizacija infrastrukture i održivo upravljanje prostorom i okolišem	
POSEBNI CILJ	MJERA
2.1. Unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture	2.1.1. Izgradnja nove i održavanje postojeće prometne infrastrukture 2.1.2. Modernizacija sustava vodoopskrbe i razvoj sustava kanalizacije 2.1.3. Građenje i rekonstrukcija objekata javne rasvjete 2.1.4. Izgradnja i uređenje groblja
2.2. Stvaranje uvjeta za održivo gospodarenje otpadom	2.2.1. Unapređenje sustava gospodarenja otpadom
2.3. Korištenje obnovljivih izvora energije	2.3.1. Poticanje i potpora u korištenju obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti

3. Razvoj ljudskih potencijala i poboljšanje životnog standarda stanovništva

POSEBNI CILJ	MJERA
3.1. Podizanje društveno-socijalnog standarda i zdravstvene sigurnosti	3.1.1. Unapređenje kapaciteta te kvalitete u sustavu obrazovanja 3.1.2. Povećanje i unaprjeđenje kapaciteta i kvalitete sportsko-rekreacijskih sadržaja 3.1.3. Poboljšanje kvalitete kulturnog života općine 3.1.4. Podizanje razine zdravstvene i socijalne zaštite stanovnika Općine Saborsko 3.1.5. Ulaganja u društvenu infrastrukturu
3.2. Jačanje sustava organizacija civilnog društva	3.2.1. Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva

Mjere Strateškog cilja 1

Strateški cilj 1.	Održivi gospodarski razvoj baziran na ekološkim principima i specifičnostima ruralnog postora
Posebni cilj 1.1.	Razvoj turističke destinacije
Mjera 1.1.1.	Unapređenje turističkih programa i sadržaja
Opis mjere	
<p>Svrha mjerne je unaprjeđenje sustava upravljanja turističkom ponudom Općine Saborsko umrežavanjem dionika turističkog razvoja, efikasnijim i koordiniranim planiranjem turističkih aktivnosti, programa i sadržaja te poboljšanje komunikacije s turistima. Cilj mjerne je postizanje boljih turističkih rezultata učinkovitim upravljanjem postojećom turističkom ponudom Općine Saborsko.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Unaprjeđenje komunikacije s turistima (turističke mobilne aplikacije, turističke brošure, informativni panoi) – Poticanje društvenih događanja vezanih uz turizam – Brendiranje Općine Saborsko kao atraktivne turističke destinacije – Stvaranje izvornog turističkog proizvoda temeljenog na uključivanju prirodnog, povijesnog i kulturnog nasljeđa – Edukacija stanovništva o mogućnostima razvoja novih turističkih sadržaja i poticanje obiteljskog poduzetništva u turizmu – Osiguravanje izravne veze-mini bus za prijevoz turista za NP Plitvička jezera i natrag – Osnivanje turističke zajednice i/ili lokalne turističke agencije – Kamp sadržaji u turizmu 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Broj turističkih dolazaka ○ Broj turističkih noćenja 	
Mjera 1.1.2.	Razvoj selektivnih oblika turizma
Opis mjere	
<p>Povezivanje turizma i ruralnog razvoja planiranjem i provedbom projekata koji su usmjereni razvoju selektivnih oblika turizma. Ovdje je riječ o održivim oblicima turizma koji podrazumijevaju brigu o okolišu, poštivanje lokalne kulture i običaja, interakciju turizma i lokalne zajednice, kao i lokalnih proizvođača hrane i ugostitelja.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Poticanje razvoja selektivnih oblika turizma-zimski, lovni i ribolovni, agroturizam, kulturni, duhovni, rekreativni i zdravstveni – Provedba aktivnosti koje će doprinjeti razvoju ribolovnog turizma (uređenje staza oko rijeke, uređenje korita, popravak brana, čišćenje i regulacija ponora) – Razvoj aktivnog turizma uslovljenog na NP Plitvička jezera – Poticanje korištenja kulturne i prirodne baštine u svrhu razvoja selektivnih oblika turizma – Definirati razvojne planove za svaki od specifičnih oblika turizma – U razvojne projekte uključiti lokalna poljoprivredna gospodarstva i stanovnike ruralnog područja 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Broj pružatelja turističko-ugostiteljskih usluga na poljoprivrednom gospodarstvu 	

Mjera 1.1.3.	Ulaganja u turističku infrastrukturu
Opis mjere	
<p>Ostvarenje boljih turističkih rezultata unaprjeđenjem postojeće i ulaganjem u izgradnju nove turističke infrastrukture. Cilj mjere je razviti turističku infrastrukturu koja će doprinjeti jačanju turističke konkurentnosti Općine Saborsko i podići kvalitetu ukupne turističke ponude.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> - Provedba projekata koji za cilj imaju unaprjeđenje postojeće turističke infrastrukture - Uređenje pješačkih i biciklističkih staza - Sustavno obilježavanje turističkih sadržaja - Izgradnja i registracija novih turističkih smještajnih kapaciteta (apartmani, vikendice, kuće za odmor...) 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> o Broj provedenih projekata unaprjeđenja postojeće turističke infrastrukture o Broj uređenih pješačkih i biciklističkih staza o Broj postavljenih znakova turističke signalizacije o Povećanje smještajnog kapaciteta 	

Posebni cilj 1.2.	Jačanje malog gospodarstva i stvaranje uvjeta za zapošljavanje
Mjera 1.2.1.	
Razvoj poduzetništva i obrtništva	
Opis mjere	
<p>Stvoriti pozitivne uvjete za rad poduzetnicima i obrtnicima na području Općine Saborsko, poticati samozapošljavanje i zapošljavanje članova obitelji u obiteljskim tvrtkama. Potrebno je provoditi projekte koji će dovesti do jačanja i unaprjeđenja poslovanja poduzetnika što će utjecati na povećanje zaposlenosti promatranog područja.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> - Revitalizacija, organizacija i poticanje razvoja obrta i poduzetništva - Omogućiti uvjete kojima bi se utjecalo na povećanje sposobnosti poduzetnika i obrtnika za pripremu projekata, apliciranje na natječaje za korištenje finansijskih sredstava 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> o Osigurani bolji uvjeti za rad poduzetnicima i obrtnicima 	

Mjera 1.2.1.	Proširenje proizvodnih kapaciteta za preradu drveta
Opis mjere	
U stvaranju budućeg održivog gospodarstva razvojni obrazac bi trebalo okrenuti finalnoj proizvodnji koja ne zahtjeva glomazne sirovine. Sirovine drvoradivačkom obrtu mogu biti šume koje prekrivaju velik dio površine općine Saborsko. Pored tradicionalnih proizvoda kao što je šindra, mogli bi se proizvoditi i suveniri, šibice, montažni objekti te drugi proizvodi za kojima se iskaže potražnja.	
Razvoj drvene industrije kroz ulaganje u proizvodnju i preradu drveta, povećanje proizvodnje i plasmana proizvoda te zapošljavanje radno sposobnog stanovništva u drvenoj industriji uz osiguranje dobrih uvjeta za rad.	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> - Razvoj drvoradivačkih obrta - Ulaganja u povećanje postojećih drvoradivačkih kapaciteta - Proizvodnja finalnih proizvoda s kojim će se ostvariti veći prihodi - Nabava nove proizvodne tehnologije za preradu drva 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Stvaranje novih proizvoda s dodanom vrijednosti 	

Posebni cilj 1.3.	Unaprijeđenje poljoprivredne proizvodnje kroz uzgoj autohtonih poljoprivrednih sorti te promociju lokalnih proizvoda
Mjera 1.3.1.	
Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	
Opis mjere	
Općinsko vijeće Općine Saborsko donijelo je Program potpora u poljoprivredi Općine Saborsko za razdoblje od 2021.-2027. godine. Programom se utvrđuju aktivnosti u poljoprivredi za koje će Općina Saborsko u razdoblju od 2021.-2027. godine dodjeljivati potpore male vrijednosti u poljoprivredi te kriteriji i postupak dodjele. Potpore podrazumijevaju dodjelu bespovratnih novčanih sredstava planiranih iz Proračuna Općine Saborsko.	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> - Potpora za umjetno osjemenjivanje krava i krmača - Potpora proizvodnji meda - Potpora za početnike u primarnim poljoprivrednim djelatnostima - Potpore za nabavu voćnih sadnica - Potpora za nabavu izvornih i zaštićenih pasmina koza i ovaca - Sufinanciranje uzgoja krava, konja i magaraca 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Broj poljoprivrednih gospodarstava koji su korisnici potpora ○ Broj raspisanih natječaja za dodjelu potpora iz Programa 	

Mjera 1.3.2.	Poticanje uzgoja autohtonih i ekoloških proizvoda
Opis mjere	
<p>Kako su se stare sorte raznolikih karakteristika i skromnih zahtjeva za gnojidbom povlačile s uzgojnih površina, njihovo su mjesto zauzimale visoko prinosne sorte, često neotporne na bolesti, štetnike i slabo prilagodljive na klimatske ekstreme, što zahtijeva pojačano korištenje sredstava za zaštitu bilja ili gnojiva. Veliki broj tradicijskih ili autohtonih sorata visoko je ugrožen ili je nestao sa područja Hrvatske što je dovelo do smanjenja genetske raznolikosti.</p> <p>Autohtone i tradicijske sorte nose u sebi gene koje mogu biti vrlo važni za stvaranje novih sorata ili poboljšanje postojećih, što je osobito važno u ovim vremenima kada su sve očitije klimatske promjene prijetnja dosadašnjem komercijalnom sortimentu.</p> <p>Poticanjem uzgoja tradicionalnih sorti, ekološkom poljoprivredom te primjenom koncepta održive poljoprivrede u praksi, doprinijet će se dalnjem razvoju cjelokupne poljoprivredne djelatnosti.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Poticanje i razvoj uzgoja tradicionalnih/autohtonih sorti – Proizvodnja ekološke zdrave hrane – Poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje te primjena koncepta održive poljoprivrede 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Povećan broj ekoloških proizvođača i proizvođača autohtonih ratarskih, povrtnih i voćarskih sorti ○ Povećanje poljoprivrednih površina pod ekološkom proizvodnjom ○ Broj certificiranih ekoloških poljoprivrednih proizvoda 	

Mjera 1.3.3.	Promocija lokalnih proizvoda
Opis mjere	
<p>U okviru ove mjere potrebno je poticati i jačati razvoj lokalno prepoznatljivih proizvoda tako da se oni na tržištu razlikuju od konkurenциje i da se prepoznaju kao vrijedni proizvodi kod potrošača. Također je potrebno podupirati provedbu specifičnih aktivnosti kao što su razvoj mreže odnosa između proizvođača i potrošača, kreiranje ugleda proizvođača i proizvodno-opskrbnih lanaca te istraživanje tržišta s ciljem identifikacije želja potrošača. Mjerama potpore lokalnim prepoznatljivim proizvodima stvorit će se tržišno prepoznatljivi proizvodi sa zaštićenim porijeklom i na taj način će im se povećati tržišna vrijednost.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Organizacija sezonskih manifestacija, sajmova i prodajnih izložbi poljoprivrednih proizvoda, ljekovitog bilja i šumskih plodova – Valorizacija izvornih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda – Zaštita i brendiranje lokalnih proizvoda 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Broj organiziranih manifestacija, sajmova i prodajnih izložbi na kojima su predstavljeni lokalni proizvodi 	

Mjere Strateškog cilja 2

Strateški cilj 2.	Modernizacija infrastrukture i održivo upravljanje prostorom i okolišem
Posebni cilj 2.1.	Unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture
Mjera 2.1.1.	Izgradnja nove i održavanje postojeće prometne infrastrukture
Opis mjere	
Prometna infrastruktura predstavlja osnovu razvoja bilo kojeg područja. Izgradnjom nove, kao i poboljšanjem kvalitete i stanja postojeće prometne infrastrukture omogućiti će se bolja prometna povezanost Općine. Provedbom mjeru će se podići standard prometne infrastrukture te osigurati veća sigurnost u prometu.	
Također, svrha i cilj mjeru je i unaprjeđenje ostalih oblika prometne infrastrukture kako bi se osigurali uvjeti za daljnji razvoj istovremeno vodeći brigu o zaštiti okoliša i kvaliteti življenja. Navedeno se odnosi na izgradnju ulica, nogostupa i ostalih javno-prometnih površina. Kvalitetan prometni sustav preduvjet je dalnjeg gospodarskog razvoja i kvalitete življenja.	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none">– Izgradnja cesta i putova kao i njihovo uređenje kako bi se poboljšala prometna povezanost naselja, a sve u cilju podizanja komunalnog standarda općine Saborsko– Izgradnja nogostupa kako bi se pružila sigurnost stanovništvu i poboljšali uvjeti kolnog i pješačkog prometa	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none">○ Izgrađene ceste i putovi u naseljima i van naselja○ Dužina izgrađenih nogostupa	

Mjera 2.1.2.	Modernizacija sustava vodoopskrbe i razvoj sustava kanalizacije
Opis mjere	
<p>Podizanje kvalitete sustava vodoopskrbe i odvodnje na području općine. Cilj je podizanje razine dostupnosti pitke vode iz javne vodoopskrbne mreže i na područjima na kojima to do sada nije provedeno, kako bi se osigurala kvaliteta vode koja se koristi i izbjegle negativne posljedice korištenja neodgovarajućih izvora vode za piće. Glavna svrha i cilj ove mjere je rekonstrukcija postojećeg vodovodnog sustava te uvođenje sustava kanalizacije.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Rekonstrukcija vodovodnog sustava – Uvođenje sustava kanalizacije 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Dužina obnovljene vodovodne mreže ○ Dužina novoizgrađene kanalizacijske mreže 	
Mjera 2.1.3.	Građenje i rekonstrukcija objekata javne rasvjete
Opis mjere	
<p>Namjena i cilj građenja i rekonstrukcije objekata javne rasvjete je da se osvijetle lokaliteti na području općine Saborsko koji nemaju javnu rasvjetu ili postava štednih žarulja što bi dovelo do normalnog funkciranja općine glede sigurnosti zaštite građana i imovine kao i implementaciju sustava za uštedu električne energije.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Modernizacija postojećeg sustava javne rasvjete – Osvjetljavanje lokaliteta koji do sada nisu imali javnu rasvjetu – Postavljanje novih štednih tijela javne rasvjete 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Broj postavljenih novih rasvjetnih tijela ○ Broj postavljenih štednih tijela javne rasvjete 	

Mjera 2.1.4.	Izgradnja i uređenje groblja
Opis mjere	
<p>Projektom „Parking oko groblja“ urediti će se parking kod groblja, ojačati komunalna infrastruktura, te olakšati stanovništvu prilaz mjesnom groblju i osigurati parking vozila posjetitelja i zaposlenika.</p> <p>Izgradnja parkinga pridonijeti će kvalitetnijem obavljanju poslova održavanja koji obuhvaćaju poslove održavanje zelenih površina, zbrinjavanje otpada, održavanje čistoće na groblju, te organiziranja i prikupljanja kompletnih pogrebnih usluga. Projektom popločavanja groblja želi se omogućiti lakši prilaz stanovništvu groblju.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Uređenje parkinga kod groblja – Popločavanje groblja 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Lakši prilaz groblju za stanovništvo 	

Posebni cilj 2.2.	Stvaranje uvjeta za održivo gospodarenje otpadom
Mjera 2.2.1.	Unapređenje sustava gospodarenja otpadom
Opis mjere	
<p>Stvoriti uvjete za sustavno koordinirano provođenje aktivnosti gospodarenja otpadom. Potrebno je predvidjeti i provoditi mjere odvojenog skupljanja komunalnog otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša, izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije itd.</p> <p>Cilj uspostave mobilnog reciklažnog dvorišta je smanjiti količinu otpada koji završi u prirodi, kao i potaknuti stanovništvo na odvojeno razdvajanje otpada i ekološku osviještenost.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> - Osiguranje uvjeta za odvojeno sakupljanje komunalnog otpada - Uspostava mobilnog reciklažnog dvorišta - Provedba aktivnosti vezanih uz senzibiliziranje javnosti o potrebi očuvanja okoliša (radionice i seminari edukativnog karaktera) - Uklanjanje i saniranje divljih odlagališta otpada 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> o Smanjenje ukupno proizvedene količine miješanog komunalnog otpada o Povećanje količine odvojeno prikupljenog otpada namijenjenog recikliraju o Broj organiziranih edukativnih aktivnosti o razvrstavanju otpada o Broj saniranih divljih odlagališta otpadom 	

Posebni cilj 2.3.		Korištenje obnovljivih izvora energije		
Mjera 2.3.1.	Poticanje i potpora u korištenju obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti			
Opis mjere				
<p>Poticati korištenje energije iz obnovljivih izvora (OIE) te olakšati uvođenje sustava koji koriste ovaku energiju kroz programe subvencioniranja ugradnje ovih sustava te kampanje podizanja svijesti. Unaprjeđenjem mehanizama za poticanje korištenja OIE u kućanstvima i razvojem dodatnih mehanizama za poticanje korištenja OIE u gospodarstvu ostvariti de se šira primjena OIE, a samim time i veća energetska održivost.</p> <p>Povećanjem energetske učinkovitosti u javnom sektoru javnosti će se pružiti konkretni dokazi o isplativosti racionalnog gospodarenja energijom, kako za svakoga pojedinca kroz smanjenje troškova za energiju, tako i za društvo u cjelini kroz smanjenje emisija onečišćujućih tvari koje su rezultat proizvodnje i potrošnje. Održivost korištenja energije u neposrednoj potrošnji i poboljšanje kvalitete života putem povećanja sigurnosti energetske opskrbe i smanjenjem emisije stakleničkih plinova.</p>				
Aktivnosti				
<ul style="list-style-type: none"> – Uvođenje novih energetski učinkovitijih tehnologija – Potaknuti veće korištenje OIE privatnog i javnog sektora na području Općine – Sufinanciranje proizvodnje i korištenja energije iz OIE – Implementacija obnovljivih izvora u postojeće energetske sustave (solarne ćelije, kolektori za pripremu tople vode) – Proizvodnja električne energije za proizvodnju bioplina i toplinske energije korištenjem biomase – Promocija i informiranje stanovništva o prednostima korištenja OIE 				
Pokazatelj rezultata				
<ul style="list-style-type: none"> ○ Broj obnovljenih objekata u svrhu povećanja energetske učinkovitosti ○ Broj sufinanciranih projekata vezanih uz OIE ○ Postotak grijanih prostora u javnom sektoru iz OIE 				

Mjere Strateškog cilja 3

Strateški Cilj 3.	Poboljšanje životnog standarda stanovništva
Posebni cilj 3.1.	Podizanje društveno-socijalnog standarda i zdravstvene sigurnosti
Mjera 3.1.1.	Unapređenje kapaciteta te kvalitete u sustavu obrazovanja
Opis mjere	
<p>Za financiranje djelatnosti dječjeg vrtića, a u cilju poboljšanja standarda predškolskog odgoja i kvalitetnjem zadovoljavanju dječjih potreba Općina Saborsko iz svog proračuna izdvaja određena sredstva. Sredstva za programe Dječjeg vrtića, osim iz Proračuna Općine Saborsko osiguravaju se:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sudjelovanjem roditelja u financiranju dijela ekonomске cijene programa, – sufinanciranjem iz Državnog proračuna, – iz proračuna drugih jedinica lokalne samouprave, za djecu koja pohađaju dječji vrtić, a imaju prebivalište na njihovom području – iz drugih Zakonom dopuštenih izvora. <p>U području osnovnog školstva Općina Saborsko:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sudjeluje u podmirenju troškova smještaja učenika u učeničkim domovima s područja Općine Saborsko – financira prehranu za učenike 1. - 4. razreda Područne škole Saborsko – financira obrok za učenike od 5. do 8. razreda Osnovne škole u Plaškom, a koji borave na području Općine Saborsko. – financira kupnju radnih bilježnica za učenike 1. - 8. razreda osnovne škole <p>U području visokog školstva, Općina Saborsko svake godine osigurava sredstva za dodjelu studentskih stipendija redovnim studentima s prebivalištem na području Općine Saborsko.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Financiranje djelatnosti dječjeg vrtića – Podmirenje troškova smještaja učenika u učeničkim domovima – Financiranje prehrane, obroka i kupnje radnih bilježnica učenicima osnovnih škola – Daljnje provođenje sustava stipendiranja studenata 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Broj korisnika usluga programa Dječjeg vrtića ○ Broj učenika kojima su podmireni troškovi smještaja u učeničkim domovima ○ Broj učenika osnovnih škola kojima je financirana prehrana ili obrok ○ Broj učenika kojima je financirana kupnja radnih bilježnica ○ Broj isplaćenih studentskih stipendija 	

Mjera 3.1.2.	Povećanje i unaprjeđenje kapaciteta i kvalitete sportsko-rekreacijskih sadržaja
Opis mjere	
<p>Sukladno Zakonu sredstva za zadovoljavanje javnih potreba u sportu izdvajaju se iz Proračuna Općine na račun sportskih udruga u općini. Zadovoljavanje javnih potreba mora se uskladiti sa realnim materijalnim mogućnostima općine. Usmjereno razvoja treba definirati prema slijedećim polazištim:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Selektivna podrška sportova i udruga na osnovi kvalitete – Posebna skrb o aktivnostima invalida Domovinskog rata i drugih osoba oštećenog zdravlja – Očuvanje i zaštita sportskih objekata od značaja za sport u općini Saborsko – Afirmacija općine Saborsko u području sporta 	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Poticanje i promicanje sporta – Provođenje sportskih aktivnosti djece, mlađeži i studenata – Djelovanje sportskih udruga, sportskih zajednica i saveza – Sportska priprema, domaća i međunarodna natjecanja te opća i posebna zdravstvena zaštita sportaša – Zapošljavanje osoba za obavljanje stručnih poslova u sportu – Sportsko-rekreacijske aktivnosti građana – Sportske aktivnosti osoba s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom – Planiranje, izgradnja, održavanje i korištenje sportskih građevina značajnih za jedinicu lokalne samouprave – Provodenje i financiranje znanstvenih i razvojnih projekata elaborata i studija u funkciji razvoja sporta 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Broj organiziranih sportskih natjecanja ○ Broj stanovnika uključenih u sportske aktivnosti, ○ Broj sportskih udruga kojima je pružena finansijska potpora 	

Mjera 3.1.3.	Poboljšanje kvalitete kulturnog života općine
Opis mjere	
<p>Poboljšati kvalitetu kulturnog života općine razvijanjem novih kulturnog sadržaja, efikasnijim i koordiniranim upravljanjem postojećim kulturnim sadržajem, unaprjeđenjem međusobne suradnje između kulturnih udruženja kao i suradnje sa općinskom upravom, koordiniranim upravljanjem kulturnim manifestacijama te infrastrukturnim poboljšanjima i modernizacijom objekata koji se koriste u kulturne svrhe.</p> <p>Programom javnih potreba u kulturi Općine Saborsko za 2021. godinu utvrđuju se aktivnosti, poslovi i djelatnosti u kulturi od značenja za općinu Saborsko. Programom se stvaraju uvjeti za zadovoljavanje potreba u glazbenoj, glazbeno-scenskoj djelatnosti, održavanje objekata kulturne baštine i sl.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Djelovanje udruga u kulturi te pomaganje i promicanje kulturnog i umjetničkog stvaranja – Organizacija akcija i manifestacija u kulturi koje će pridonijeti razvitku i promicanju kulturnog života – Održavanje i nabava nove opreme za obavljanje stručnog rada u kulturi – Investicijsko održavanje objekata od značaja za kulturne djelatnosti, adaptacija objekata kulture i sakralnih spomenika kulture 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Broj udruga u kulturi ○ Broj kulturnih manifestacija ○ Broj uspješno provedenih projekata koji se odnose na ulaganje u objekte kulture i sakralne spomenike 	

Mjera 3.1.4.	Podizanje razine zdravstvene i socijalne zaštite stanovnika Općine Saborsko
Opis mjere	
<p>Razvijati nove usluge u zajednici, održati postojeće usluge, a koje se odnose na usluge usmjerene socijalno ugroženim skupinama. Potrebno je podići svijest o važnosti djelovanja u okviru lokalne zajednice, a radi podizanja razine blagostanja društva i smanjenja razine socijalno potrebitih.</p> <p>Svaka dobna skupina se može pojaviti kao socijalno ugrožena skupina, a da bi se to spriječilo, potrebno je pravovremeno naglasak staviti na unapređenje odnosa prema svim ciljnim skupinama (djeca, stariji, nemoćni, bolesni, siromašni). Jačanje standarda socijalnih usluga potrebno je radi uključivanja u sve segmente društva, a sve s ciljem podizanja razine blagostanja društva i smanjenja razine socijalno potrebitih.</p> <p>Programom socijalnih potreba Općine Saborsko za 2021. godinu utvrđuju se prava korisnika na oblike pomoći iz djelatnosti socijalne skrbi koju osigurava Općina Saborsko iz svog Proračuna. Oblici pomoći Socijalnog programa Općine Saborsko jesu sljedeći:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pravo na troškove ogrjeva – Troškovi prehrane i stanovanja učenika – Naknada pogrebnih troškova – Novčana pomoć za opremanje novorođenčadi – Pravo na naknadu za troškove stanovanja – Potpore i pomoći studentima – Pomoć udrugama osoba s invaliditetom – Jednokratna novčana pomoć <p>Svrha i cilj mјere u dijelu koji se odnosi na zdravstvenu zaštitu stanovnika je postići veću razinu opremljenosti i uključenosti svih dionika u sferama djelovanja zdravstvene zaštite stanovnika. Pod tim se podrazumijeva povećanje zdravstvenog standarda objekata i opreme.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Razvoj usluga/programa usmjerenih prema najranjivijim skupinama stanovništva – Unaprijediti sustav socijalnih usluga za svakog korisnika – Financijske potpore socijalnim kategorijama građana – Adaptacija, rekonstrukcija i opremanje zdravstvenih objekata koje ne zadovoljavaju postojeće osnovne standarde 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Broj usluga/programa usmjerenih prema najranjivijim skupinama stanovništva ○ Iznos financijskih potpora socijalnim kategorijama građana ○ Broj korisnika socijalnih programa ○ Broj zdravstvenih objekata na kojima je izvršena adaptacija, rekonstrukcija ili opremanje 	

Mjera 3.1.5.	Ulaganja u društvenu infrastrukturu
Opis mjere	
<p>U okviru ove mjere planirana je izgradnja Doma kulture, centra za mlade te opremanje vatrogasnog doma. Općina Saborsko planira izgradnju općinskog Doma kulture za koji će Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju osigurati 50% iznosa projekta. Općina Saborsko će osigurati sredstva za dio zgrade koje će koristiti komunalno poduzeće te za opremanje vatrogasnog doma. Općina saborsko planira izgradnju građevine javne i društvene namjene - centra za mlade koji bi služio kao buduće mjesto okupljanja mlađih ovog kraja.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja Doma kulture - Opremanje vatrogasnog doma - Izgradnja centra za mlade 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> o Osiguranje prostora i uvjeta za unapređenje društveno-kulturnog života stanovnika općine Saborsko o Osiguranje prostora i boljih uvjeta za kvalitetniji rad DVD-a Saborsko o Realizacija projekta izgradnje centra za mlade (%) 	

Posebni cilj 3.2.	Jačanje sustava organizacija civilnog društva
Mjera 3.2.1.	
Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva	
Opis mjere	
<p>Poticanje razvoja civilnog društva, njegove uloge i doprinosa razvoju Općine te jačanje njegove uloge u privlačenju sredstava iz nacionalnih i međunarodnih izvora. Povećanje sudjelovanja civilnog društva u procesima donošenja odluka o društvenom razvoju Općine. Aktivno i odgovorno sudjelovanje građana u razvojnim projektima Općine kroz povećanje sudjelovanja civilnog društva u području društvenog života. Organiziranje civilnog društva s ciljem unapređenja sposobljenosti udruga za upravljanje EU projektima.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> - Poticanje djelovanja postojećih udruga - Osnivanje novih udruga u deficitarnim područjima djelovanja - Unapređenje sposobnosti organizacija civilnog društva u upravljanju lokalnim razvojem - Jačanje sposobljenosti udruga za upravljanje EU i nacionalnim projektima/programima - Uključivanja udruga u razvojne inicijative, aktivnosti i partnerske projekte - Rješavanje problema neadekvatnih prostora udruga - Razvijanje partnerstva organizacija civilnog društva, javnog i privatnog sektora u cilju provođenja projekata 	
Pokazatelj rezultata	
<ul style="list-style-type: none"> o Broj inicijativa, programa i projekata civilnog društva o Broj provedenih zajedničkih projekata 	

7. TERMINSKI PLAN PROVEDBE PROJEKATA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA

Prikazana je planirana realizacija projekata/aktivnosti prema godinama. Važno je napomenuti da brojne aktivnosti i projekti ovise i o natječajima koji će se pojaviti za njihovu moguću provedbu od strane nadležnih tijela, stoga se vrijeme provedbe može promijeniti od planiranog ovim, okvirnim, terminskim planom provedbe.

Tablica 25. Terminski plan provedbe projekata kroz planirano razvojno razdoblje

<i>Naziv projekta</i>	<i>2021.</i>	<i>2022.</i>	<i>2023.</i>	<i>2024.</i>	<i>2025.</i>	<i>2026.</i>	<i>2027.</i>
Strateški cilj 1. Održivi gospodarski razvoj baziran na ekološkim principima i specifičnostima ruralnog postora							
<i>Razvoj drvne industrije</i>							
Strateški cilj 2. Modernizacija infrastrukture i održivo upravljanje prostorom i okolišem							
<i>Asfaltiranje cesta</i>							
<i>Izgradnja nogostupa na državnoj cesti D-42</i>							
<i>Mobilno reciklažno dvorište</i>							
<i>Popločavanje groblja</i>							
<i>Parking oko groblja</i>							
Strateški cilj 3. Razvoj ljudskih potencijala i poboljšanje životnog standarda stanovništva							
<i>Izgradnja Doma kulture</i>							
<i>Opremanje vatrogasnog doma</i>							
<i>Centar za mlade</i>							

8. INDIKATIVNI FINANCIJSKI PLAN

Provedivost Plana razvoja Općine Saborsko će ovisiti primarno o osiguranju i privlačenju sredstva potrebnih za realizaciju strateških ciljeva. S obzirom da kapacitet proračuna Općine nije dostatan za provedbu svih planiranih projekata potrebno je mobilizirati sve moguće izvore finansiranja.

Tablica 26. Indikativni finansijski plan s mogućim izvorima finansiranja

9. USKLAĐENOST PLANA RAZVOJA S DOKUMENTIMA VIŠE RAZINE

Plan razvoja je razvojni dokument koji je i podloga za korištenje fondova Europske unije. Strateški ciljevi Općine usklađeni su s prioritetima i ciljevima definiranim gospodarskom strategijom EU, pod nazivom „EUROPA 2020 – strategija za pametan, održiv i uključiv rast“. Ova je strategija, kao nasljednica Lisabonske strategije, usvojena slijedom potreba da se izade iz krize i da se EU uvođenje srednjoročnih i dugoročnih reformi transformira u ekonomiju koja će ostvarivati visoke stope zaposlenosti, produktivnosti i društvene povezanosti.

Plan razvoja, kao provedbeni dokument lokalnog razvoja, mora biti usklađen sa ključnim regionalnim razvojnim strateškim dokumentima, odnosno njihovim strateškim ciljevima, a budući da realizacijom svojih mjera i aktivnosti, pridonosi i ostvarenju strateških ciljeva nadređenih strateških razina.

Plan razvoja mora biti usklađen sa strateškim ciljevima/prioritetima nacionalne razine i to sa strateškim dokumentima razvoja Republike Hrvatske, jer je Plan razvoja provedbeni dokument provođenja mjera ukupnog gospodarskog i društvenog razvoja na lokalnom području.

Razvojni dokumenti koji obuhvaćaju čitavu RH trebaju poslužiti za upravljanje razvojem na nacionalnoj razini. Razvojna pitanja kojima se dokumenti bave, određena su sektorski. Neki od naziva korištenih prilikom imenovanja razvojnih dokumenata su strategija, nacionalni plan, nacionalni program ili nacionalna politika. Iako se drugačije nazivaju, struktura razvojnih dokumenata je slična.

Tablica 27. Usklađenost Plana razvoja Općine Saborsko sa ciljevima i prioritetima dokumenata više razine

Plan razvoja Općine Saborsko		Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine	
STRATEŠKI CILJ	POSEBNI CILJ	STRATEŠKI CILJ	PRIORITET
1. Održivi gospodarski razvoj baziran na ekološkim principima i specifičnostima ruralnog prostora	1.1. Razvoj turističke destinacije	1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo	Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma
	1.2. Jačanje malog gospodarstva i stvaranje uvjeta za zapošljavanje	1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo	Razvoj poduzetništva i obrta
	1.3. Održiva poljoprivredna proizvodnja koja se zasniva na autohtonim i ekološkim proizvodima	9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva	Povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način Doprinos klimatskoj neutralnosti, smanjenje upotrebe pesticida i povećanje ekološke proizvodnje u skladu s novim smjerovima EU-a u okvirima Zelenog plana te Strategije „od polja do stola“ i Strategije EU-a za bioraznolikost Jačanje konkurenčnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi Oživljavanje ruralnih područja i unaprjeđenje kvalitete života u ruralnim i obalnim područjima
2. Modernizacija infrastrukture i održivo upravljanje prostorom i okolišem	2.1. Unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture	10. Održiva mobilnost	Uspostava novih prometnih procesa u svim vidovima prometa i autonomnih sustava za mobilnost
	2.2. Stvaranje uvjeta za održivo gospodarenje otpadom	8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	Zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena
	2.3. Korištenje obnovljivih izvora energije	8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	Energetska samodostatnost i tranzicija na čistu energiju

<p>3. Razvoj ljudskih potencijala i poboljšanje životnog standarda stanovništva</p>	<p>3.1. Podizanje društveno-socijalnog standarda i zdravstvene sigurnosti</p>	1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo	Poticanje razvoja kulture i medija
		2. Obrazovani i zaposleni ljudi	Pristupačnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
			Kvalitetna i dostupna zdravstvena zaštita i zdravstvena skrb
		5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život	Zdravlje, zdrave prehrambene navike i aktivni život kroz sport
			Dostojanstveno starenje
			Socijalna solidarnost i odgovornost
	3.2. Jačanje sustava organizacija civilnog društva	5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život	Socijalna solidarnost i odgovornost

Plan razvoja Općine Saborsko		Razvojna strategija Karlovačke županije 2020.+	
STRATEŠKI CILJ	POSEBNI CILJ	STRATEŠKI CILJ	PRIORITET
1. Održivi gospodarski razvoj baziran na ekološkim principima i specifičnostima ruralnog postora	1.1. Razvoj turističke destinacije	1. Oživljavanje i održiv razvoj ruralnog područja 2. Stvaranje novih radnih mjesta i unapređenje kvalitete života	1.2. Unapređenje ruralnog turizma 2.1. Konkurentno gospodarstvo
	1.2. Jačanje malog gospodarstva i stvaranje uvjeta za zapošljavanje	2. Stvaranje novih radnih mjesta i unapređenje kvalitete života	2.1. Konkurentno gospodarstvo
	1.3. Održiva poljoprivredna proizvodnja koja se zasniva na autohtonim i ekološkim proizvodima	1. Oživljavanje i održiv razvoj ruralnog područja	1.1. Konkurentna poljoprivreda i ruralni razvoj
	2.1. Unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture	1. Oživljavanje i održiv razvoj ruralnog područja	1.3. Razvitak primarne infrastrukture
2. Modernizacija infrastrukture i održivo upravljanje prostorom i okolišem	2.2. Stvaranje uvjeta za održivo gospodarenje otpadom	3. Održivi razvoj prostora i učinkovito upravljanje razvojem Županije	3.1. Razvoj komunalne i prometne infrastrukture
	2.3. Korištenje obnovljivih izvora energije	3. Održivi razvoj prostora i učinkovito upravljanje razvojem Županije	3.1. Razvoj komunalne i prometne infrastrukture
3. Razvoj ljudskih potencijala i poboljšanje životnog standarda stanovništva	3.1. Podizanje društveno-socijalnog standarda i zdravstvene sigurnosti	3. Održivi razvoj prostora i učinkovito upravljanje razvojem Županije	2.2. Unapređenje i dostupnost društvenih (javnih) usluga stanovništvu
	3.2. Jačanje sustava organizacija civilnog društva	3. Održivi razvoj prostora i učinkovito upravljanje razvojem Županije	3.4. Učinkovito upravljanje razvojem

10. OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE

Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 6/2019) propisuju se rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Praćenje i izvještavanje o provedbi Plana razvoja dio je procesa strateškog planiranja. Praćenje provedbe Plana razvoja je proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe ciljeva i mjera Plana razvoja.

Izvještavanje o provedbi Plana razvoja je proces pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na razini lokalne samouprave te široj javnosti o statusu provedbe Plana razvoja.

Ciljevi praćenja i izvještavanja su:

- sustavno praćenje uspješnosti provedbe ciljeva i mjera Plana razvoja
- učinkovito upravljanje provedbom Plana razvoja i kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvještavanja
- pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i reviziju akata strateškog planiranja kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih ciljeva i mjera
- utvrđivanje nemamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe Plana razvoja
- povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata i
- osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Godišnje izvješće o provedbi Plana razvoja je izvješće o napretku u provedbi posebnih ciljeva i ostvarenju pokazatelja ishoda planova razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje nositelj izrade plana razvoja podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave godišnje.

Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja (NN 66/2019) propisuju se načela, kriteriji i standardi provedbe postupka vrednovanja akata strateškog planiranja propisanih Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

Postupak vrednovanja akata strateškog planiranja je neovisna usporedba i ocjena očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinaka provedbe akata strateškog planiranja.

Akti strateškog planiranja podliježu postupku vrednovanja tijekom izrade, tijekom provedbe i nakon provedbe te se razlikuju sljedeće vrste vrednovanja:

- vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje)
- vrednovanje tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje)
- vrednovanje nakon provedbe (naknadno vrednovanje)

***Popis članova Partnerskog vijeća i radne skupine za izradu Plana razvoja
2021.-2027.***

Dodatak 1. Članovi Partnerskog vijeća

R.b.	Ime i prezime	Naziv organizacije
1.	Mile Conjar	Općina Saborsko
2.	Ivan Žagrović	Lovačko društvo "Kuna" Saborsko
3.	Tomislav Vučić	Etno Šindra
4.	Kata Sertić	Ženska akcija Saborsko
5.	Đurđica Špehar	Ženska akcija Saborsko
6.	Željko Dumenčić	Pčelarska udruga "Medun" Saborsko
7.	Nikola Momčilović	Vjećnik Općine Saborsko
8.	Nikola Sertić	Vjećnik Općine Saborsko
9.	Diana Grdić	Vjećnik Općine Saborsko
10.	Zvonko Conjar	Predsjednik vijeća Općine Saborsko
11.	Milan Matovina	Vjećnik Općine Saborsko
12.	Zdravko Vuković	Apartmani Vuković
13.	Natalija Jelavić	Apartmani, kamp odmorište vl.Natalija Jelavić
14.	Marinko Sertić	U.T.O.ALAN
15.	Darko Matovina	
16.	Danica Conjar	

Dodatak 2. Članovi radne skupine

R.b.	Ime i prezime	Naziv organizacije
1.	Martina Božičević Badanjak	Općina Saborsko
2.	Sanja Špehar	Općina Saborsko
3.	Zvonko Kovačić	Općina Saborsko
4.	Marko Vuković	Općina Saborsko
5.	Nikola Grba	Općina Saborsko

POPIS TABLICA

Tablica 1. Pregled ciljeva i indikatora strategije Europa 2020.....	7
Tablica 2. Ciljevi kohezijske politike 2021. – 2027.....	9
Tablica 3. Geografsko prostorna obilježja Općine Saborsko	11
Tablica 4. Područja ekološke mreže RH koja se nalaze na području Općine Saborsko	12
Tablica 5. Ukupan broj stanovnika u Općini Saborsko	13
Tablica 6. Prirodno kretanje stanovništva u 2019. godini	16
Tablica 7. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu	16
Tablica 8. Ukupan broj stanovnika prema dobi i spolu u Općini Saborsko	17
Tablica 9. Podaci o komunalnom otpadu na području Općine Saborsko.....	22
Tablica 10. Popis zaštićenih kulturnih dobara na području Općine Saborsko.....	23
Tablica 11. Pokazatelji razvijenosti Općine Saborsko	28
Tablica 12. Broj zaposlenih u pravnim osobama na području Općine Saborsko	30
Tablica 13. Prosječna nezaposlenost u Karlovačkoj županiji i Općini Saborsko u razdoblju od 2010.. – 2020. godine	30
Tablica 14. Nezaposlenost u RH, Karlovačkoj županiji i Općini Saborsko u razdoblju od prosinca 2019. godine do prosinca 2020. godine (stanje krajem mjeseca)	31
Tablica 15. Pregled broja registriranih nezaposlenih osoba Karlovačke županije i Općine Saborsko prema razini obrazovanja u 2020. godini.....	33
Tablica 16. Smještaj koji nude privatni iznajmljivači na području Općine Saborsko .	37
Tablica 17. Ostvareni dolasci turista na području Karlovačke županije i Općine Saborsko 2018./2019. godine.....	38
Tablica 18. Ostvarena noćenja turista na području Karlovačke županije i Općine Saborsko 2018./2019. godine.....	38
Tablica 19. Prikaz broja i površine ARKOD parcela prema vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta na području Općine Saborsko 31.12.2019.	39
Tablica 20. Broj poljoprivrednih gospodarstava prema organizacijskim oblicima na području Općine Saborsko na dan 31.12.2019. godine.....	39
Tablica 21. Brojno stanje domaćih životinja na području Općine Saborsko na dan 31.12.2019.....	40
Tablica 22. Pregled šuma kojima gospodari Šumarija Saborsko-Plaški	41
Tablica 23. Broj učenika u Osnovnoj školi Saborsko u razdoblju od 2015./2016. do 2019./2020. školske godine	43
Tablica 24. Popis aktivnih udruga civilnog društva na području općine Saborsko	44
Tablica 25. Terminski plan provedbe projekata kroz planirano razvojno razdoblje ...	69
Tablica 26. Indikativni finansijski plan s mogućim izvorima financiranja	70
Tablica 27. Usklađenost Plana razvoja Općine Saborsko sa ciljevima i prioritetima dokumenata više razine.....	72

POPIS SLIKA

Slika 1. Faze u izradi Plana razvoja.....	5
Slika 2. Položaj Karlovačke županije na karti Hrvatske i Općine Saborsko na karti Karlovačke županije	11
Slika 3. Javne ceste na području Općine Saborsko.....	18
Slika 4. Statistički pregled korištenja brzine nepokretnog širokopojasnog pristupa kućanstava	20
Slika 5. Interaktivna karta o dostupnosti brzina širokopojasnog pristupa.....	21
Slika 6. Crkva Svetog Ivana Nepomuka	24
Slika 7.Crkva Blažene Djevice Marije	24
Slika 8. Križ na brdu Alan	25
Slika 9 Crkva sv. proroka Ilije u Ličkoj Jesenici	25
Slika 10. Zgrada šumarije - "Lugarnica"	26
Slika 11. Čorkova uvala.....	34
Slika 12. Plitvička jezera slikana iz zraka.....	35
Slika 13. Područna škola Saborsko	43

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Usporedba broja stanovnika Općine Saborsko 2001., 2011. i 2019. godine.....	14
Grafikon 2. Kretanje broja stanovnika u Općini Saborsko kroz povijest.....	14
Grafikon 3. Prikaz vitalnih indeksa (živorodeni/100 umrlih) po pojedinim područjima	15
Grafikon 4. Dobna struktura stanovništva Općine Saborsko	17
Grafikon 5. Prosječna nezaposlenost u Karlovačkoj županiji u razdoblju 2010. – 2020. godine	31
Grafikon 6. Prosječna nezaposlenost u Općini Saborsko u razdoblju 2010. – 2020. godine.....	31
Grafikon 7. Kretanje broja nezaposlenih osoba Karlovačke županije po mjesecima u razdoblju od prosinca 2019. godine do prosinca 2020. godine (stanje krajem mjeseca)	32
Grafikon 8. Kretanje broja nezaposlenih osoba Općine Saborsko po mjesecima u razdoblju od prosinca 2019. godine do prosinca 2020. godine (stanje krajem mjeseca)	32
Grafikon 9. Registrirane nezaposlene osobe na području Općine Saborsko prema razini obrazovanja u 2020. godini	33
Dodatak 1. Članovi Partnerskog vijeća	77
Dodatak 2. Članovi radne skupine	77